

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET

☒: 1358 Budapest, Széchenyi rakpart 19.

☎: 441-6501

Ügyszám: FRP/518/2012/Pan.

A Független Rendészeti Panasztestület

76/2013. (III. 13.) számú

állásfoglalása

A Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Testület) panaszos¹ 2012. június 17-én előterjesztett **panaszát** a 2013. március 13-án – Fráterné dr. Ferenczy Nóra testületi tag távollétében – megtartott zárt ülésén hozott döntése alapján

á t t e s z i

az intézkedést foganatosító szerv – a Rendőr-főkapitányság Kerületi Rendőrkapitányság, valamint a Készenléti Rendőrség – vezetőjéhez.

A vizsgált ügyben alapjogot sértő intézkedésre nem került sor, mivel az alapjog korlátozása jogszerűen történt.

A Testület állásfoglalása ellen jogorvoslatnak helye nincs.

Indokolás

I.

1) A panaszos postai úton terjesztette elő panaszát, amelyben az alábbiakról számolt be.

2012. június 15-én kerületében, a B. utca 12. VII. emelet 64. szám alatti magánlakásban tartózkodott a tulajdonos meghívására többedmagával vendégségben. 11 óra 21 perc körüli időben a Készenléti Rendőrség állományába tartozó rendőrök minden előzetes felszólítás nélkül betörték a lakás bejárati ajtaját, és könnygázzal fújták tele a helyiségeket.

A rendőri fellépés következtében a panaszos szemébe is nagymennyiségű könnygáz került, illetve azt kénytelen volt belélegezni is. Kifogásolja továbbá a panaszos, hogy a lakásba

¹ Az Rtv. 93/A. § (8) bekezdése értelmében a panaszos személyes adatait töröltük.

betóduló mintegy 30 főnyi rendőr nem engedte ki az ott tartózkodó embereket a szabad levegőre, hanem a zárt, levegőtlen folyósón kellett várakozniuk.

A panaszos 11 óra 43 perckor jutott ki az épületből azt követően, hogy a hetedik emeleten az intézkedő rendőrnek bemutatta sajtós igazolványát (Jobbik sajtó, Törvényszéki tudósító) és útlevelét. Sérelmezi azonban, hogy az igazoltatás során a rendőr az adatait nem kérte le a Schengeni Információs Rendszerből, illetve a körözési nyilvántartásból – megsértve ezáltal a rendőrség szolgálati szabályzatáról szóló 30/2011. (IX. 22.) BM rendeletben (a továbbiakban: Szolgálati Szabályzat) előírtakat. A panaszos úgy véli, ez azt igazolja, hogy „szórakozásból” igazoltatták. Kifogásolja továbbá, hogy mivel csupán 11 óra 43 perckor jutott ki a szabad levegőre, mintegy 22 percet kellett az érintett lakásban eltöltenie a 11 óra 21 perckor történt könnygáz-bevetést követően.

A földszinten a Készenléti Rendőrség állományába tartozó, 0626-os azonosító számú rendőr állta útját a panaszosnak és nem akarta továbbengedni. Miután azonban egy másik rendőr rövid telefonálás után meggyőződött arról, hogy egy perccel korábban a panaszos az iratait már bemutatta, végül továbbhaladhatott.

A panaszos ennek kapcsán megjegyzi, hogy a rendőrség által alkalmazott könnygáz biztonsági adatlapján tudomása szerint fel van tüntetve, hogy szabad levegőre kell engedni a gázt belélegzett személyeket, az adatlapok továbbá minden esetben orvosi ellátást írnak elő. Ezzel ellentétben a lakásba betörő, azt könnygázzal telefűjő rendőrök nem hogy segítséget nem nyújtottak, hanem az időközben kiérkező mentőhöz sem engedték eljutni azokat, akik a gázt belélegezték. A panaszos megítélése szerint a rendőrök ezzel a magatartásukkal azon túl, hogy közveszélyt okoztak, a segítségnyújtási kötelezettségüket is megszegették.

A panaszos kéri a Testületet, hogy a panasz – és a történetekkel összefüggésben vélhetően előterjesztett további 23 beadvány – alapján indult eljárásban tisztázza, a helyszínen milyen típusú könnygázt vetettek be a rendőrök, és szerezze be annak adatlapját is, amin részletesen fel van tüntetve az egészség védelme érdekében szükséges eljárás módja. A panaszos azt is kéri, hogy a Testület derítse fel: személy szerint ki és milyen indokkal adott parancsot a könnygáz alkalmazására a magánlakásban tartózkodókkal szemben, akik tudomása szerint semmiféle támadást nem intéztek a rendőrség jelen levő tagjai vagy más személy ellen. Megjegyzi a panaszos: ennek fényében szóba sem jöhetett az a lehetőség, hogy a kényszerítő eszköz bevetésére a rendőrök testi épségének védelme érdekében került sor. Végül kéri a panaszos, hogy a Testület állapítsa meg, hány rendőr használt könnygázt a helyszínen, és szerezze be a kényszerítő eszközök bevetésével kapcsolatos parancsnoki kivizsgálások írásos dokumentációját.

A panaszos a fentiek alapján kéri a történetek kivizsgálását.

2) A Testület felhívására a panaszos a panaszban foglaltakat az alábbiakkal egészítette ki.

A sérelmezett rendőri intézkedést megelőző magatartására vonatkozóan a panaszos előadja, hogy vendégségbe érkezett a végrehajtással érintett lakásba, ennek megfelelően a többiekkel együtt kávé, kekszet, üdítőitalt fogyasztott. Tevékenysége abból állt továbbá, hogy használta a fényképezőgépét és a jegyzetfüzetét, illetve időnként megtekintette a helyszínről zajló elő közvetítéssel kapcsolatos nézői véleményeket a számítógépen.

A könnygáz alkalmazása természeténél fogva okozott nála egészségügyi problémát. A látást korlátozó, szemet ingerlő, fuldoklást okozó tünetek legalább 30 percen keresztül fennálltak. Ezeket alátámasztó orvosi iratokkal azonban a panaszos nem rendelkezik, a helyszínen ugyanis civilek siettek a segítségére „a rendőrségi sorozatos túlkapások/bűncselekmények miatt rendszeresített szemmosó készlettel”.

Utal a panaszos arra is – ahogyan beadványában is tette –, hogy a rendőrség által alkalmazott könnygázok biztonsági adatlapjain fel van tüntetve, hogy szabad levegőre kell engedni a könnygázt belélegzett személyeket, illetve őket minden esetben orvosi ellátásban kell részesíteni. Kéri ezért a panaszos, hogy a Testület nyilatkoztassa a helyszínen megjelent rendőrök vezetőjét arról, milyen típusú könnygázt alkalmaztak, és tegyen intézkedéseket a biztonsági adatlapok beszerzése iránt.

A panaszos a levélhez mellékelve a Testület rendelkezésére bocsátotta a sérelmezett események során készített videofelvételeket. Azok megerősítik a panaszos előadását arról, hogy a könnygáz bevetésekor a panaszos is a végrehajtás alá vont lakásban tartózkodott, az eseményekről folyamatosan videofelvételt és fényképeket készített, azt a könnygáz alkalmazását követően sem szakította meg. Nyomon követhető továbbá a felvételeken az is, hogy miután a rendőrök bejutottak a lakásba, az ott tartózkodó személyek közül többen távoztak, a panaszos ellenben maradt, és tovább dokumentálta az eseményeket. A panaszos által készített felvételek részletes ismertetését a Testület jelen állásfoglalás III. pontjában végezte el.

II.

A Testület a tényállás tisztázása érdekében megkereséssel fordult a rendőrséghez. A rendelkezésre bocsátott dokumentumokból az alábbi releváns tények voltak megállapíthatók.

1) B. H. ügyeletes r. törzsőrmester 2012. június 14-én kelt jelentésében arról számol be, hogy a jelentéstétel napján 15 óra 29 perckor a B.város, B. utca 12. szám alatti ingatlan egy lakója telefonos bejelentése szerint a Császtai és Szunics Végrehajtói Iroda által a B. utca 12. szám alatt tervezett kilakoltatás megakadályozására törekszik az ún. Koppány Csoport. Az aktivisták polgári engedetlenségi mozgalmat, tüntetést szerveztek, amelyről szórólapokat helyeztek el a fenti címen lévő 10 emeletes tömb lépcsőházában. A szórólapok szerint „a lakásba való ki- és bejárást, a lift használatát akár baseballütőkkel is, körülményesen, de biztosítani fogják a heves küzdelmek alatt”. A bejelentő és a többi lakó rendőri intézkedést és a lakosság védelmét kéri.

2) R. F. r. százados, a Kerületi Rendőrkapitányság vezető-helyettese az intézkedésről írt részletes jelentésében az alábbiakat adja elő. 2012. június 15-én 8 óra 30 perckor a közrendvédelmi állomány 14 tagja, a bűnügyi osztály 2 tagja, valamint 1 fő a közterület-felügyelet állományából megjelent B. városban, a B. utca 24. szám előtt (*a googlemaps alkalmazás alapján a B. utca 12. számtól mintegy 100 m távolságra*). A r. százados a helyszínre érkezéskor tapasztalta, hogy a végrehajtással érintett lépcsőház előtt egy kb. 40-50 főből álló csoport gyülekezik transzparenszekkel. Az intézkedés eredményes befejezése érdekében a r. százados a helyszínre megerősítő erőt igényelt. 8 óra 55 perckor 10+1 fővel Hungária 1212 hívóval megérkezett a Készenléti Rendőrség egy csoportja, majd 10 óra 10 perckor még egy csoport 10+1 fővel Hungária 634 hívóval, és összesen négy szolgálati

gépkocsival. 9 óra 50 perckor a helyszínre érkezett továbbá a Közrendvédelmi Főosztály Darázs 21-es hívójelű munkatársa is egy rabomobillal.

A r. százados az állományt – távolabb a végrehajtással érintett lépcsőháztól – a B. utca 18. szám előtt vonta össze. Eligazításuk során a megerősítő erőknek meghatározta, hogy az esetleges ellenállás során az előírt felszólításokat követően, azok megfelelő dokumentálása mellett kiemeléseket, illetve előállítást hajtsanak végre. Az állományt a végrehajtás során várható aktív ellenállás, és az abból következő sérülések elkerülése érdekében testvédő felszerelésbe öltöztette.

A r. százados a saját állomány részére tartott eligazítás során M. B. r. főhadnagy részére meghatározta, hogy a végrehajtás során a lépcsőházban koordinálja és irányítsa az esetleges rendőri műveleteket, Z. T. r. hadnagynak pedig meghatározta, hogy a végrehajtás során a ház előtti külső biztosítás végrehajtását irányítsa. A saját végrehajtói állomány részére a terület zárását és az intézkedés során felmerülő egyéb, előre nem látható feladatok utasításra történő végrehajtását határozta meg. Az eligazítást követően a r. százados egyeztetett a helyszínen lévő önálló bírósági végrehajtó-helyettesrel.

A rendőröket a B. utca 12. szám alatti épület előtt a Koppány csoport tagjai (10-15 fő), illetve velük szimpatizáló személyek fogadták, akik elégedetlenségüknek hangot adva rigmusokat skandáltak. A csoport tagjainak egy része beszaladt a házba, majd annak bejárati ajtaját becsukták. A bírósági végrehajtó-helyettes a hatályos normáknak megfelelően hangosan megkísérelte felolvasni a végrehajtói okiratot, ami a házon kívül maradt csoport tagjaiból nemtetszést váltott ki (kiabáltak), ezért a felolvasás részben járt csak sikerrel. A végrehajtót többszöri felszólítás ellenére sem engedték be a lépcsőházban tartózkodó személyek, ezért az előbbi a bírósági végrehajtásról szóló 1994. évi LIII. törvényben foglaltak alapján felkérte a rendőröket a karhatalmi segítségnyújtásra.

A helyszínen a r. százados – a törvény nevében szavak előrebocsátásával – többször felszólította az ott maradt szimpatizánsokat, hogy álljanak el az ajtóból, ne akadályozzák a jogszerű rendőri intézkedést. A csoport jelentős része ennek eleget tett. A helyszínen egy férfi nem volt hajlandó az utasításnak eleget tenni, őt a Készenléti Rendőrség beosztott állományának tagjai az Rtv. 33 §. (2) bekezdés f) pontja alapján, jogszerű intézkedéssel szembeni engedetlenség szabálysértés elkövetése miatt, az eljárás azonnali lefolytatása céljából előállították a Kerületi Rendőrkapitányságra.

A r. főhadnagy a Hungária 1212 hívójelű rendőri egységgel úgy jutott be a lépcsőházba, hogy felcsengetve az egyik lakásba egy ott lakó személy az elektromos kapu kinyitásával biztosította számára a szabad bejutást, amelyet követően akadály nélkül érték el a VII. emeletet. Itt azt tapasztalták, hogy a Koppány csoport tagjai az emeletre vezető lépcsőházi drótüveg ajtót belülről kötéllal húzzák, ezért azt nem lehetett kinyitni. A lépcsőházban lévő liftet előzetesen megakasztották, így csak lépcsőn lehetett feljutni. A helyszínen lévő zárszakértő csavarhúzóval megkísérelte felfeszíteni az ajtót, de mivel a próbálkozás sikertelen maradt, a zárszakértő a ház közös képviselőjének engedélyével az ajtót tartó zsanérok csapszegeit roncsolás nélkül kiütötte, így az ajtót már el lehetett távolítani a helyéről.

Az ajtón bejutó rendőrök azzal szembesültek, hogy a lakáshoz vezető folyosón lévő rács előtt, illetve mögött a Koppány csoport szimpatizánsai álltak, közülük páran a rácsra is láncolták

magukat. Ezt tapasztalva a r. főhadnagy 10 óra 44 perckor három alkalommal, a törvény nevében szavak előrebecsátásával és a rendőrség szolgálati szabályzatáról szóló 30/2011. (IX. 22.) BM rendeletben (a továbbiakban: Szolgálati Szabályzat) foglaltak szerint felszólította a helyszínen lévő aktivistákat, hogy jogsértő cselekményükkel hagyjanak fel és távozzanak. A felszólításra 3-4 fő önként elhagyta a folyosót. A felszólításnak eleget nem tevő személyeket ezek után a r. főhadnagy utasítására a Készenléti Rendőrség beosztotti állománya egyenként, testi kényszer – karfeszítés, karmegfogás –, illetve bilincs alkalmazásával a helyszínről lekísérte a földszintre, ahol ruházatátvizsgálás és dokumentálás után átadták őket az előállítást végző csoportnak. Az intézkedések során két alkalommal a rendőrök – saját – erővágót alkalmaztak, mivel két aktivista magát a folyosót elválasztó rácshoz láncolta.

Ezt követően a zárszakértő 11 óra 4 perckor eltávolította a folyosót elválasztó rácsról a zárat, mire a bent lévő aktivisták azonnal a 64. számú lakásba rohantak, és az ajtót magukra zárták. A fentieket észlelve a zárszakértő 11 óra 6 perckor elkezdte a 64. szám alatti lakás bejárati ajtaján lévő zárazakszerű eltávolítását. A lakásból eközben az aktivisták szitkozódva a kint állókat becsmérelték, és jól hallhatóan tárgyakat toltak, illetve helyeztek a bejárati ajtóhoz. A r. főhadnagy utasítására 11 óra 12 perckor a Készenléti Rendőrség beosztotti állományának két tagja megkísérelte testi erővel benyomni az ajtót. A rendőrök azonban jelezték a r. főhadnagnak, hogy belülről is nyomják az ajtót, és valószínűleg nehéz tárgyakat helyeztek az ajtó elé.

Többszöri próbálkozásra sikerült az ajtónál keletkezett résen keresztül a rendőröknél lévő két erővágóval – feszítéssel – egy nagyobb rést kialakítani, amin keresztül a r. főhadnagy többször, ismételten felszólította a bent lévőket a cselekményük abbahagyására, aminek utóbbiak nem tettek eleget. Az aktivisták az ajtó résen keresztül az erővágót vasrúddal többször megütötték, eltolva azt a vágandó felülettől, ezért a r. főhadnagy a helyszínen lévő egyik rendőrnek utasításba adta, hogy a keletkezett résen keresztül, az aktív ellenállás leküzdése céljából, a nála lévő R 92 típusú könnygázszóró palackból fújjon be egy kisebb mennyiséget. A rendőr az utasításnak eleget tett. A befújt gázspray hatására a benti ellenállás azonnal megszűnt, mire a rendőröknek sikerült benyomniuk az ajtót, ami időközben a zsanérról leesett, ezért azt a folyosóra helyezték. A benn tartózkodó személyek eközben kitörték a lakás egyik ablakát, majd felhagyva az ellenállással a rendőrök utasítására alávetették magukat a további rendőri intézkedésnek. A bírósági végrehajtó-helyettes ezek után hivatalos jegyzőkönyvet készített a történekről, amit a lakás régi és új tulajdonosa aláírt. A helyszínen az okozott károk miatt a r. százados az ügyeleten keresztül a BRFK Bűnügyi Szervek Bűnügyi Technikai Osztályáról helyszínelőket kért, akik 12 óra 45 perckor megérkeztek és lefolytatták a helyszínelést.

Az intézkedés során összesen 24 főt állítottak elő jogszerű intézkedéssel szembeni engedetlenség szabálysértés elkövetése miatt, akik közül 4 főt az alkalmazott gázspray miatt a helyszínen az Országos Mentőszolgálat munkatársai elláttak. Az ellátottaknak a vegyszer okozta könnyezésen kívül – ami további ellátást nem igényelt – sérülése nem keletkezett. Az előállított személyek közül 20 fővel szemben, akik a lakásban tartózkodtak, a fenti szabálysértésen túl felmerült szándékos rongálás miatt bűncselekmény gyanúja is, azonban a keletkezett kár értékét a helyszínen megállapítani nem tudták, ezért az esetleges elkövetői alakzatokat és a büntetőjogi felelősséget a készített felvételek kiértékelését követően állapítják meg. Az előállított személyek közül egy fővel szemben tiltott önkényuralmi jelkép használata miatt a K.városi Rendőrkapitányság körözést bocsátott ki, ezért az ő elfogására is sor került.

A r. százados jelentésében foglaltak szerint a rendőri intézkedés során az intézkedés alá vont személyek nem szenvedtek sérülést. Anyagi kár a lakásban keletkezett károkon kívül nem volt. A kapitányságra történő előállítások közben dr. T. Z. r. ezredes intézkedett a meghallgatások, ill. az eljárások szabályszerű lefolytatásának bűnügyi és szabálysértési koordinációja iránt. Ennek keretében többek közt sor került igazgatásrendészeti előadók berendelésére is. A végrehajtásban közreműködő rendőröknek sérülésük nem keletkezett, a felszerelés, illetve a fegyverzet sem sérült.

3) A Kerületi Rendőrkapitányság vezetőjének 2012. július 31-én kelt tájékoztatása a már ismertetettekhez képest az alábbi többlet információt tartalmazza. 2012. június 14-én átirat érkezett a kapitánysághoz a Cs. és Sz. Végrehajtói Irodától, amelyben közölték, hogy az B.város, B. utca 12. VII/64. szám alatti ingatlant 2012. június 15-én 9 órakor átadják az árverési vevőnek. Ugyanezen a napon a BRFK Központi Ügyeleti Főosztály III. számú Ügyeleti Osztályáról fax érkezett a kapitánysághoz, amelyben az ügyeletes B. H. r. törzsőrmester jelen állásfoglalás II. rész 1) pontjában hivatkozott jelentést küldték meg.

A tájékoztatás szerint az intézkedés ideje alatt a kerületi közrendvédelmi állomány 10M típusú gyakorló ruházatot, a bűnügyi állomány civil ruhát és jólláthatósági átvetőmellényt, a megerősítő erő pedig 10M típusú gyakorló ruházatot és CPE típusú testpáncélt viselt.

A rendőri felszólítás zárt folyosón történt, ezért kihangosításra nem volt szükség, az jól hallható volt, amit az intézkedésről készített kamerafelvétel is bizonyít.

A könnygáz-használat jogalapját a Szolgálati Szabályzat 42. § (8) bekezdésében foglaltak alapozták meg, amely szerint „a csapaterő alkalmazásával egyidejűleg, valamint tömegoszlatás során a tömeg oszlatására vagy zárt térben kialakult ellenállási góc felszámolására vegyi eszköz alkalmazható.” A könnygáz-használatot követően az intézkedés alá vont személyeket egyenként kísérték le a rabomobilhoz, majd a rendőrkapitányság épületének III. emeletén lévő fogdában helyezték el őket. Az intézkedést, ill. felszólítást a r. százados az épület előtt, a r. főhadnagy pedig a VII. emeleten az Rtv. 20. § (1) bekezdésében foglaltak alapján kezdte meg. Az előállított személyeket tájékoztatták a panasztétel törvény adta lehetőségéről, illetve az előterjesztés határidejéről is.

A kapitányság fogdahelyisége 22 fő befogadására képes, cellánként 2 személyt helyeztek el. Levegőzési lehetőséget senki sem igényelt, így arra nem is került sor. Az ételmezésre vonatkozó tájékoztatás megtörtént, aminek lehetőségével többen éltek is. A kapitányság épületében az Országos Mentőszolgálat munkatársai – többek között cukorbetegség, szívbetegség, fejfájás, mellkasi fájdalom miatt – több intézkedés alá vont személyt is megvizsgáltak.

4) A Készenléti Rendőrség parancsnoka a 2012. augusztus 1-jén kelt tájékoztatásában az alábbiakról számolt be. 2012. július 15-én 9 órakor a Készenléti Rendőrség (a továbbiakban: KR) állományából egy bevetési csoportot, majd 9 óra 35 perckor a KR állományából egy újabb bevetési csoportot irányítottak át a B.város kerület, B. utca 12. szám alatt található épülethez, ahol a csoportok a VII. emelet 64. számú lakásban bíróság által elrendelt kilakoltatás foganatosításának rendőri biztosításában vettek részt. A bírósági végrehajtó tevékenységét a helyszínen a „Koppány Csoport” tagjai akadályozták, ezért vált szükségessé nagyobb létszámú rendőri erő helyszínre küldése. A kilakoltatással kapcsolatos rendőri feladatok végrehajtása során a KR állományába tartozó rendőrök összesen egy személyt

fogtak el, aki ellen a K.városi Rendőrkapitányság adott ki körözést bűncselekmény elkövetése miatt [az Rtv. 33. § (1) bekezdés b) pontja alapján]; 22 személyt állítottak elő, akik az általuk elkövetett szabálysértést az abbahagyásra irányuló felszólítás után is folytatták [az Rtv. 33. § (2) bekezdés 1) pontja alapján]; 23 személlyel szemben tettek szabálysértési feljelentést jogszerű intézkedéssel szembeni engedetlenség szabálysértés elkövetése miatt [a szabálysértésekről, a szabálysértési eljárásról és a szabálysértési nyilvántartási rendszerről szóló 2012. évi II. törvény 216. § (1) bekezdése alapján]; 7 esetben alkalmaztak bilincset [az Rtv. 48. § a), b) és c) pontja alapján]; 2 esetben alkalmaztak testi kényszert (az Rtv. 47. §-a alapján) és 2 személyt igazoltattak [az Rtv. 29. § (1) bekezdés a) pontja alapján]. A fentiekben felsorolt valamennyi intézkedést a B.város kerület, B. utca 12. VII. emelet 64. számú lakásban fogatosították két igazoltatás kivételével, azokat a Kerületi Rendőrkapitányságának épülete előtt hajtották végre. Az intézkedő rendőrök valamennyi előállított személlyel, továbbá a bűncselekmény elkövetése miatt körözött személlyel szemben is szabálysértési feljelentést tettek.

A kilakoltatást a helyszínen H. I. bírósági végrehajtó fogatosította. A KR helyszínre érkező állományának az eligazítást R. F. r. százados tartotta meg. A konkrét feladatok végrehajtása során a helyszíni parancsnoki feladatokat M. B. r. főhadnagy, a Kerületi Rendőrkapitányság Közrendvédelmi Osztály Fogda- és Kísérőszolgálati Alosztály vezetője hajtotta végre. Arra vonatkozóan, hogy a végrehajtó mikor és milyen formában kért segítséget a rendőrségtől a végrehajtás lefolytatásához, egyikük sem szolgáltatott információt a KR állománya részére. Az eredetileg közterületi járőrszolgálat ellátására tervezett bevetési csoportokat a BRFK kérésére irányították át a panaszolt helyszínre. A tájékoztatás szerint a rendőri jelentések alapján a helyszíni parancsnok (M. B. r. főhadnagy) eleget tett az Rtv. 20. §-ában foglalt azon kötelezettségnek, amely az intézkedés tényének és céljának közlését írja elő.

A KR állományából összesen 1+22 fő vett részt a feladatban. A VI. Bevetési Osztály állományából 1+10 fő, a XII. Bevetési Osztály állományából 11 fő, a Szállító Osztály állományából pedig 1 fő. A KR állományát egy r. főhadnagy (a jelzett időpontban még hadnagyi rendfokozata volt) vezette, akik a részükre meghatározott feladatokat a Kerületi Rendőrkapitányság alárendeltségében, a helyszíni parancsnok utasításainak megfelelően hajtották végre. A KR állományába tartozó rendőrök a feladat végrehajtása során sötétkék színű bevetési nadrágot, bevetési polót, szolgálati bakancsot, illetve CPE típusú, ütés- és szúrásálló testvédő felszerelést viseltek.

A rendőri jelentések szerint a kilakoltatással kapcsolatos rendőri feladatok megkezdésekor a helyszíni parancsnok közölte az akkor még a lakás előtt a folyosón tartózkodó, a kilakoltatás végrehajtását akadályozni szándékozó személyekkel, hogy jogerős bírósági határozaton alapuló végrehajtás van folyamatban, és felszólította őket, hogy ezt tevékenységükkel ne akadályozzák. Figyelmeztette őket arra is, hogy amennyiben a rendőri felszólításnak nem tesznek eleget, szabálysértést követnek el. A rendőri jelentések szerint a felszólításokat többször megismételte. A kilakoltatást akadályozni szándékozó személyek a felszólítások alatt egyszerre hangosan kiabálni kezdtek. A felszólítások eredményeként négy személy, aki a rács külső oldalán tartózkodott, elhagyta a helyszínt. M. B. r. főhadnagy ezt követően is, a feladat végrehajtása során többször tájékoztatta a végrehajtást akadályozó személyeket, hogy cselekményükkel a jogszerű intézkedéssel szembeni engedetlenség szabálysértését követik el, továbbá figyelmeztette őket arra, hogy amennyiben szabálysértő magatartásukkal nem hagynak fel, előállítják őket a Kerületi Rendőrkapitányságára. Amikor már a belülről eltorlaszolt bejárati ajtón próbáltak bejutni a rendőrök, többször, jól hallhatóan arra is felszólította a lakásban tartózkodó személyeket, hogy a torlasztól távolodjanak el, nehogy

bárki megsérüljön. A helyszíni parancsnok a felszólításokhoz nem használt hangosító berendezést. A felszólítások tartalma, illetve az általa közölt tények mind a folyosón, mind a később a lakásban tartózkodók számára hallhatóak voltak, mivel a rendőri jelentések szerint a végrehajtást akadályozó személyek azokra hangos kiabálással reagáltak.

A rendőri intézkedéseket a helyszíni parancsnok utasítására fogatosították. Személyi szabadságot korlátozó intézkedést azokkal szemben fogatosítottak, akik a végrehajtást akadályozták, a rendőri felszólítás ellenére a helyszínt nem hagyták el, a rendőri intézkedésnek nem engedelmessé váltak. Ezzel szabálysértést követtek el, amit a felszólítások ellenére tovább folytattak. A helyszíni parancsnok a lakásban két személy esetében adott utasítást arra, hogy velük szemben ne kezdeményezzenek intézkedést, mivel ők a sajtó képviselőiként voltak jelen. A későbbiekben, a Kerületi Rendőrkapitányság épülete előtt igazoltatott két személy esetében is M. B. r. főhadnagy utasítására intézkedtek.

Az intézkedés alá vont személyek a feladat végrehajtása során a végrehajtás jogszerűségét megkérdőjelezték, arra hivatkozva, hogy az eljárás nem hatályos jogszabályokon alapul. Több esetben elmondták a rendőröknek, hogy ők is kerülhetnek bármikor ilyen helyzetbe, és felszólították őket, hogy érezzék át a kilakoltatott személy helyzetét. Véleményüknek arrogáns hangnemben, esetenként obszcén kifejezések használatával adtak hangot, folyamatosan szidalmazták a rendőröket. A rendőri intézkedések fogatosítását, annak módját ugyanakkor nem sérelmezték.

A könnygáz használatára közvetlenül a lakásba történő behatolás előtt került sor. A lakásban lévő személyek a bejárati ajtót bezárták, azt különböző bútorokkal és tárgyakkal eltorlaszolták, majd a rendőrök bejutásának megakadályozása érdekében a torlaszt testükkel megtámasztották. A bejárati ajtó zárszerkezetét a zárszakértő kiszerezte, ezt követően a rendőrök több esetben, pusztán testi erővel próbálták kinyitni az ajtót. Ez többszöri próbálkozásra sem sikerült, csupán résnyire tudták benyomni a bejárati ajtót, a résbe az erővágó ollót illesztették, annak érdekében, hogy a bent tartózkodók azt ne tudják ismételtelen becsukni. M. B. r. főhadnagy jól hallhatóan, többször felszólította a lakásban lévő személyeket, hogy távolodjanak el a bejárati ajtótól, illetve a torlasztól, ők azonban ennek nem tettek eleget.

Ezzel egyrészt akadályozták a rendőrök lakásba történő bejutását, másrészt fennállt annak a veszélye, hogy amikor a rendőrök a bejárati ajtót testi erővel befeszítik, akkor a torlasznál lévő személyek megsérülhetnek. Ezen túlmenően az ajtó és a tok közé beillesztett erővágó ollókat a bent lévők különböző eszközök használatával próbálták eltávolítani annak érdekében, hogy újra be tudják csukni az ajtót. Ezek után döntött a helyszíni parancsnok a könnygáz alkalmazása mellett, amelyre a KR egyik járőrének adott utasítást. A járőr rendszeresített könnyfakasztó spray-t alkalmazott, a keletkezett résen fújt be egy esetben, kis mennyiségben. A vegyi eszközt nem célzottan egy személlyel szemben alkalmazta, hanem a torlasznál lévő valamennyi személlyel szemben. A vegyi eszköz használata elérte célját, a torlasztól valamennyi bent lévő személy eltávolodott.

A vegyi eszköz alkalmazására az Rtv. 49. § (1) bekezdés b) pontja, illetve a Szolgálati Szabályzat 42. § (8) bekezdése alapján került sor. A feladat végrehajtása során egy rendőr, egy alkalommal használt R 92 jelű egyéni könnyfakasztó spray-t. A könnyfakasztó spray használata előtt a rendőröknek nem volt lehetőségük felmérni, hogy pontosan kik tartózkodnak az érintett lakásban, illetve nem volt lehetőségük meggyőződni arról, hogy rossz egészségi állapotú személyek vagy állapotos nők vannak-e a helyszínen, mivel a bejárati ajtó

zárva volt, továbbá azt különböző berendezési tárgyakkal eltorlaszolták. A kilakoltatás megkezdésekor azonban a később a lakásban tartózkodó személyek még a folyosón voltak. Akkor az Rtv. 61. § (2) bekezdésében foglalt előírásra figyelemmel szemrevételezték az intézkedésnek aktívan ellenálló személyeket, akik között láthatóan terhes nő vagy gyermekkorú személy nem volt. A vegyi eszköz alkalmazása illetve a rendőri intézkedések foganatosítása következtében egyik intézkedés alá vont személynek sem keletkezett sérülése.

R. F. r. százados a kilakoltatással kapcsolatos feladatok egészségügyi biztosítása érdekében az Országos Mentőszolgálat munkatársait igényelte, akik egy mentő gépjárművel végig a helyszínen tartózkodtak. Az intézkedés alá vont személyeket tájékoztatták arról, hogy akinek sérülése van, vagy rosszul érzi magát, tőlük kérhet ellátást. Sérülése senkinek nem keletkezett, rosszullétre egy személy panaszkodott, akit a helyszínen elláttak. Nem felel meg a valóságnak azon panaszosi állítás, hogy a könnygáz alkalmazását követően nem engedték ki őket az épületből, hanem a zárt folyosón kellett várakozniuk. A lakásba történő bejutást követően a bent lévő személyekkel szemben — két személy kivételével — intézkedést kezdeményeztek, akiket rendőri felügyelet mellett az utcára vezettek, az adatok rögzítése és ellenőrzése már ott történt meg.

Az intézkedés alá vont személyeket a Kerületi Rendőrkapitányság épületébe állították elő, ahol a fogdaőri szolgálatot ellátó rendőröknek az előírásoknak megfelelően, sérülés- és panaszmentesen átadták őket. A KR állományába tartozó rendőrök a továbbiakban sem őrzési, sem az intézkedés alá vont személyekkel kapcsolatos más jellegű feladatot nem láttak el.

A parancsnok a panaszos vonatkozásában előadta, hogy vele – és további egy személlyel szemben – szemben a rendőrök nem foganatosítottak intézkedést a kilakoltatás helyszínén. A panaszos ugyanis jelen volt a végrehajtással érintett ingatlanban, mivel azonban a sajtó képviselőjeként tartózkodott a helyszínen, amire ott hivatkozott is, vele szemben M. B. r. főhadnagy utasítása alapján rendőri intézkedés nem zajlott. A helyszínen szabad mozgása biztosítva volt.

Később, 21 óra 45 perckor a Kerületi Rendőrkapitányság épülete előtt a KR állományába tartozó rendőrök ugyanakkor valóban igazoltatták a panaszost. Ennek során ellenőrizték az adatait, azonban vele szemben további intézkedésre nem volt szükség. Az igazoltatások végrehajtására M. B. r. főhadnagy adott utasítást. A rendőrök az intézkedést Rtv. 20. § (2) bekezdésében foglaltaknak megfelelően hajtották végre.

5) B. L. r. főhadnagyot (az eseményekkor még r. hadnagy), a KR alosztályvezetőjét – 2012. június 15-én kelt jelentése szerint – a panaszolt napon 9 óra 35 perckor utasította a KR Központi Ügyeletének vezetője, hogy a Hungária-634 hívónévvel ellátott bevetési csoportot vonja össze, és a csoporttal közösen vonuljon a kérdéses ingatlanhoz, ahol a Kerületi Rendőrkapitányság beosztottjai bírósági kilakoltatás végrehajtásához nyújtanak rendőri segítséget. Hozzáfűzte, hogy a helyszínen tartózkodik a Hungária-l212 hívónévvel ellátott bevetési csoport 11 fővel, de további erőkre van szükség a végrehajtás biztonságos lefolytatásához. Egyben utasította, hogy a bevetési csoportok tevékenységét vezesse és koordinálja. A r. főhadnagy a bevetési csoporttal 9 óra 55 perckor indult útba, és 10 óra 15 perckor érkezett a helyszínre, ahol felvette a kapcsolatot a r. századossal, aki megtartotta az eligazítást az állománynak. Az eligazítást követően a r. főhadnagy vezetésével, a bevetési csoportokkal közösen, 10 óra 25 perckor megkezdtek a feladat végrehajtását.

A lépcsőház főbejáratához a Hungária-1212-es bevetési csoport indult és megkísérelte az épületbe való bejutást. A lépcsőház főbejáratnál a Koppány csoport egy tagja próbálta megakadályozni a lépcsőházba való bejutást oly módon, hogy elállta a rendőrök útját. A bevetési csoport tagjai igazoltatták, majd miután többszöri felszólítás ellenére sem volt hajlandó félreállni, a r. főhadnagy utasítására előállították a Kerületi Rendőrkapitányságra szabálysértés továbbfolytatása miatt. Az intézkedést követően a bevetési csoport megkísérelt bejutni az épületbe, a Koppány csoport tagjai azonban testi erővel tartották a bejáratú ajtót, majd – miután a bevetési csoport rendőrei az ajtót benyomták – lifttel „felmenekültek” a 7. emeletre. A Hungária-634-es bevetési csoport a hátsó bejáratához indult, amely láncsal le volt zárva. Az ajtót kifeszítették és erővágóval elvágták a láncot, majd behatoltak az épületbe.

Az épületbe való bejutást követően a rendőrök felgyalogoltak a 7. emeletre, ahol egy üvegajtó vezetett a zárt folyosóra. A bírósági végrehajtó által felkért H. G. zárszakértő 10 óra 30 perckor megkezdte az ajtó zárjának eltávolítását. A zár eltávolítását követően sem nyílt ki az ajtó, ezért a bevetési csoport tagjai testi erővel megpróbálták kifeszíteni. Miután ez nem vezetett eredményre, a zárszakértő megvizsgálta az ajtót és megállapította, hogy az ajtó egy kötéllel van megkötve, ami akadályozza az ajtó nyitását. Ezt követően eltávolította a zsanértartó csapokat, ami által az ajtó leemelhetővé vált a tokról.

A folyosóra lépve a r. főhadnagy azt tapasztalta, hogy a Koppány csoport hét tagja a folyosón lévő rács előtt tartózkodik, és összekapaszkodva, illetve a rácsra láncolva próbálják megakadályozni a bírósági végrehajtást, illetve a rendőri intézkedést. Cselekményük nyomatékaként különböző szidalmakat intéztek a bevetési csoportok felé. A rács mögötti folyosó részen további 15-20 fő tartózkodott, akik szintén a Koppány csoport tagjai voltak, valamint a lakás tulajdonosa és annak felnőtt korú gyermeke. Ők ugyancsak szidalmazták az intézkedő rendőröket, és kétségbe vonták a végrehajtás jogszerűségét.

A folyosón tartózkodó személyeket a M. B. r. főhadnagy három alkalommal felszólította „A törvény nevében!” szavak előre bocsátásával, nevének, beosztási helyének és jelvéyszámának közlésével, hogy a helyszínt hagyják el, mert a bírósági végrehajtást akadályozzák. Figyelmeztette őket továbbá arra, hogy amennyiben nem tesznek eleget a felszólításnak, jogszerű intézkedéssel szembeni engedetlenség szabálysértés továbbfolytatása miatt előállítják őket a Kerületi Rendőrkapitányságra. A rendőri felszólítást követően három személy önként ellépett a rácsra, és a felszólításnak eleget téve elhagyták a helyszínt. Ezt követően a további négy személy eltávolítására és előállítására a M. B. r. főhadnagy adott utasítást 10 óra 40 perckor. Miután K. T. r. törzsőrmester a láncokat erővágó segítségével eltávolította, a személyek továbbra is egymásba, illetve a rácsra kapaszkodtak. A rácsra két személy eltávolítása során az intézkedő rendőrök testi kényszerrel, valamint bilincset alkalmaztak a tanult elvezető fogások és bilincselési technikák alkalmazásával, majd a Kerületi Rendőrkapitányság által biztosított előállító gépjárműben helyezték el az érintetteket. A testi kényszer és a bilincs alkalmazása során sérülés nem keletkezett, orvosi ellátásra nem volt szükség. A rácsra eltávolított további két személy előállításához nem volt szükség kényszerítő eszköz alkalmazására.

Az előállítások foganatosításának ideje alatt a rács mögötti részen tartózkodó személyek behúzódtak a 64. számú lakásba és az ajtót bezárták. Ezt követően a zárszakértő a rács zárját kinyitotta, majd a 64. számú lakás ajtózárait is kiszerezte. A lakásból kiszűrődő hangokból arra lehetett következtetni, hogy a bent lévők az ajtón való behatolást különböző nehéz tárgyakkal kívánják megakadályozni. A lakásban tartózkodó személyeket a r. főhadnagy ismételt felszólította, hogy ne akadályozzák a bírósági végrehajtást, és a rendőri intézkedésnek

eleget téve nyissák ki az ajtót. Miután a lakásban tartózkodó személyek a felszólításnak nem tettek eleget, a Hungária-634-es bevetési csoport tagjait M. B. r. főhadnagy 11 óra 14 perckor utasította, hogy testi erővel próbálják meg az ajtót benyomni, amit részben sikerült megvalósítani. Az ajtó és az ajtótok közötti részbe az intézkedő rendőrök erővágókat helyeztek be, amiket a bent tartózkodók igyekeztek különböző tárgyakkal kimozdítani. M. B. r. főhadnagy ismételten felszólította őket, és hozzátette, hogy saját testi épségük érdekében távolodjanak el a bejáratától. A lakásban tartózkodók a felszólításnak továbbra sem tettek eleget, folyamatosan próbálták az erővágókat a résből eltávolítani.

A tapasztalt folyamatos és intenzív ellenállás miatt M. B. r. főhadnagy 11 óra 18 perckor utasította E. M. S. r. őrmestert, hogy a résen keresztül a járőrfelszerelését képező R92 típusú könnygázspray-t alkalmazzon. A könnygázspray alkalmazását követően a bevetési csoportok behatoltak a lakásba, és a r. főhadnagy utasítása alapján a bent tartózkodó személyeket előállították a Kerületi Rendőrkapitányságra. Az előállítást megelőzően a lakásban tartózkodó személyeket a helyszínen lévő mentőorvos megvizsgálta és megállapította, hogy további ellátásra nem szorulnak. A r. hadnagy a helyszínt a bevetési csoportokkal együtt 12 óra 10 perckor elhagyta, majd a Kerületi Rendőrkapitányságra vonult az írásos tevékenységek végrehajtása végett. A kapitányság bejáratához R. F. r. százados utasítása alapján a bevetési csoportok járőr párosait állította, mert az épület előtti területen a Koppány csoport szimpatizánsai jelentek meg. E feladat végrehajtása során M. B. r. főhadnagy utasította Sz. S. és E. M. S. r. őrmestereket, hogy az összegyűlt tömegben lévő, általa megjelölt személyeket igazoltassák személyazonosságuk megállapítása végett, és adataikat igazoltató lapon rögzítsék. A rendőrök az utasításnak eleget tettek, majd az intézkedést követően jelentést készítettek. B. L. r. főhadnagy az írásos tevékenység befejezését követően 21 óra 45 perckor távozott a rendőrkapitányságról. Felszerelés- és létszámenőrzést követően a bevetési csoportokkal együtt a KR központi objektumába vonultak, ahová 22 óra 10 perckor érkeztek meg.

6) B. L. r. főhadnagy, alosztályvezető 2012. július 26-án kelt kiegészítő jelentésének részletes ismertetésétől a Testület eltekint, annak csak a fentiekől eltérő, azt kiegészítő részeit foglalja össze az alábbiak szerint.

A vegyi eszköz alkalmazásának jogalapjaként a r. főhadnagy az Rtv. 49. § (2) bekezdését, a Szolgálati Szabályzat 42. § (1) bekezdését („A rendőr vegyi eszközt, elektromos sokkoló eszközt, rendőrbotot, kardlapot, valamint más eszközt saját elhatározásából vagy szolgálati előjárója parancsára használhat.”) valamint a 42. § (8) bekezdését („A csapaterő alkalmazásával egyidejűleg, valamint tömegoszlatás során a tömeg oszlatására vagy zárt térben kialakult ellenállási góc felszámolására vegyi eszköz alkalmazható.”) jelölte meg. A jelentés szerint a végrehajtó állomány egy tagja alkalmazott vegyi eszközt, ennek során a járőr felszerelését képező R92 típusú könnygázspray-t használta egy rövid ideig, kb. 1 másodpercig.

A vegyi eszköz alkalmazását követően az intézkedő rendőrök behatoltak a lakásba, ahonnan az intézkedés alá vont személyeket azonnal, folyamatosan, a házban lévő liftek személyszállítási kapacitását figyelembe véve, az épület elé kísérték és az ott álló előállító gépjárművekben helyezték el, majd a Kerületi Rendőrkapitányságra szállították. Az intézkedés alá vont személyek személyi adatainak rögzítésére az épület előtt, az utcán történt meg.

Az előállított személyeket sérülés- és panaszmentesen adták át a Kerületi Rendőrkapitányság fogdászolgálatának, ahol a befogadást követően rendőrségi fogdákbán helyezték el őket. Meghallgatásukat a történetekkel kapcsolatban a Kerületi Rendőrkapitányság beosztottjai folytatták le.

7) A könnygáz spray-t alkalmazó E. M. S. r. őrmester 2012. június 15-én kelt jelentése a fentiekhez képest a panaszügy szempontjából releváns, új információt nem tartalmaz, ezért annak ismertetésétől a Testület eltekint.

8) A Testület rendelkezésére állt továbbá a Cs. és Sz. Végrehajtói Iroda 2012. június 4-én kelt levele, amelyben tájékoztatja a végrehajtási eljárás résztvevőit és az árverési vevőt, hogy a B.város, B. u. 12., VII/64. szám alatt található 2012. április 3. napján árverésen értékesített ingatlant 2012. június 15-én 9 órakor adja át az árverési vevőnek.

A levélben foglalt tájékoztatás szerint az adós köteles az ingatlant a fenti határidőig ingóságaitól kiürített állapotban az átverési vevő rendelkezésére bocsátani. A levél szintén utal rá, hogy a bírósági végrehajtó az eljárást a Vht. 154. §-ának (1) bekezdése szerint a Vht. 182. §-ának alkalmazásával foganatósítja.

9) A rendőrség megküldte az R92 jelű egyéni könnyfakasztó spray vonatkozásában készült rendszeresítési jegyzőkönyvet és mellékleteit. Eszerint az ÁNTSZ Országos Tisztiorvosi Hivatala a „Cs” típusú könnyfakasztó hatóanyag rendőrségi célú használata ellen közegészségügyi kifogást nem emel. A csapatpróba eredményének megállapításai szerint a palackok könnyen viselhetőek, 5 m-es távolságból is eredményesen használhatóak. Az orvosszakértői megállapítások szerint az állatkísérletek során tapasztalt viszonylag enyhe és átmeneti hatás alapján valószínű, hogy súlyosabb vagy maradandó egészségkárosodás emberen történő alkalmazás esetén sem várható, ezért személyeken történő alkalmazásra javasolják a sprayt.

Az Országos Traumatológiai Intézet kísérletek alapján arra a megállapításra jutott, hogy az állatkísérletek tanúsága szerint a „Cs” fantázia-nevű spray a kísérleti állatokon múló jellegű, enyhe szöveti elváltozást okozott, annak ellenére, hogy a ketrecben tartott patkányok igen közelről és hosszú ideig részesültek a gázhatásban, és az elől nem tudtak kitérni. A gáz okozta szöveti és nyálkahártya-eltérések néhány óra alatt megszűntek, ennek alapján maradandó károsodás kialakulása valószínűtlen és nem várható. Az állatkísérletek során tapasztalt viszonylag enyhe és átmeneti hatás alapján valószínű, hogy súlyosabb vagy maradandó egészségkárosodás emberen történő alkalmazás esetén sem várható, ezért személyeken történő alkalmazásra javasolják a sprayt.

10) A Gy. V. r. őrmester által készített rendőrségi videofelvétel az intézkedést szinte elejétől a végéig dokumentálja. A felvétel első néhány percében a kép sötét, azonban hallható, ahogy egy aktivista a rendőrség munkáját bírálja, és arról próbálja a rendőröket meggyőzni, hogy eljárásuk jogszerűtlen. Eközben a rendőrök különböző szerszámokkal feltehetőleg egy ajtón próbálnak bejutni.

10 óra 39 perckor már látható, ahogy az egyik intézkedő rendőr az emeleti folyosó bejáratánál lévő – a Koppány csoport tagjai által belülről bezárt és elállt – fémkeretes üvegajtó külső oldalán az alábbi felszólítást adja: „[...] az ablakot be fogjuk törni, be fogjuk törni az ablakot,

ismételten felszólítok mindenkit, hogy álljon el az ajtótól a saját testi épsége védelme érdekében! Aki ott marad, a saját felelősségére marad ott”. Az ellenállók a felszólításra nem távoznak az ajtótól, látható, ahogy egy „Koppány csoport” feliratú, piros-fehér csíkos pajzsot továbbra is az üvegnek nyomnak. 10 óra 41 perckor a rendőrök az ajtót leemelik a tokról, amire egy férfi, aki eddig két kézzel támasztotta belülről az ajtót, azt mondja: „Jó napot kívánok! Jól nyomták!”

Az ellenállók ekkor a rendőröknek utat biztosítva félreállnak. A folyosón nagy a hangzavar, többek között a „Hazaárulók! Hazaárulók! Hazaárulók vagytok!” skandálás hallható. A rendőrök egy fém rácsos ajtóhoz érnek, amelynek külső és belső oldalán egyaránt aktivisták állnak. Ezt követően az alábbi, jól hallható rendőri felszólítás hangzik el: „M. B. r. főhadnagy vagyok a kerületi kapitányságról, a jelvéyszámom [...]. Önök bírósági végrehajtást akadályoznak, ami jogszerű.” A felszólítás ezt követően nehezen érthető, mert az ellenállók a „Semmik vagytok, hej! Semmik vagytok, hej! Semmik vagytok, hej!” rigmus skandálásába kezdenek. Eközben hallható, hogy a r. főhadnagy ismételten felszólítja az ellenállókat „a törvény nevében”, hogy amennyiben a jogsértő cselekménnyel nem hagynak fel, jogszerű intézkedéssel szembeni engedetlenség miatt előállítják őket a Kerületi Rendőrkapitányságra. Ezt követően egy utolsó felszólítás is elhangzik, majd – mivel a jelenlévők az intézkedést akadályozó magatartásukkal továbbra sem hagynak fel – a r. főhadnagy utasítást ad kollégáinak az intézkedések megkezdésére. Az egyik aktivista gúnyosan így szól: „Legyen szíves, mondja el még egyszer, mert nem hallottam.”

A rendőrök ezt követően – 10 óra 44 perckor – megkezdik a rácson kívül álló személyek intézkedés alá vonását, illetve a láncsal a rácshoz erősített személyek rácsból való eltávolítását erővágóval. Eközben hangzavar van, a Koppány csoport tagjai a rendőröket sértő megjegyzéseket kiabálnak: „[...] kilakoltatod az anyádat, azt lakoltasd ki!”, „Mennyit kapsz ezért?” „Gyilkosok!” „Te rohadék, te mocskos!” stb. A rácson kívül álló személyeket – testi kényszer és bilincs alkalmazását követően – a rendőrök ezután a földszintre kísérik. Az egyik intézkedés alá vont férfi kéri övtáskáját, amiben az iratai vannak, a rendőr ígéretet tesz neki arra, hogy utána viszi. Az intézkedés alá vontakat a rabszállítóba ültetik. 11 órakor a zárszakértő megkezdí a rácsos ajtó zárjának eltávolítását, a rács belső oldalától a Koppány csoport tagjai ekkor már eltávolodnak, halkabban, de továbbra is a rendőrök személyét, illetve eljárásuk jogszerűségét érintő megjegyzéseket tesznek, majd bezárkóznak a lakásba.

A rendőrök 11 óra 3 perckor jutnak be a rácson keresztül a lakás előtti folyosószakaszra, ahol csak néhány – az intézkedést nem akadályozó – személy áll, ketten közülük videofelvételt készítenek. A zárszakértő ezt követően az érintett ajtó zárjának eltávolítását kezdi meg, hallható, ahogy az egyik rendőr ezalatt megjegyzi, hogy az ajtó el van torlaszolva. A zár eltávolításával a szakértő 11 óra 11 perckor végez, az ajtó azonban annak belső eltorlaszolója miatt nem nyílik. A rendőrök 11 óra 12 perckor azt kívülről megpróbálják többször, együttes erővel belökní. Miután ez a kísérlet sikertelennek bizonyul, az ajtó és a tok között keletkező rést erővágókkal próbálják kitámasztani. Az erővágót belülről valaki próbálja kiütni, mire az egyik rendőr arra kéri: „Menjen onnan el, meg fog sérülni a keze!” Eközben bentről valamilyen csővel megpróbálják megakadályozni a rendőröket az erővágó használatában, amire reagálva az egyik rendőr tonfával próbálja a résben kiütni az akadályozó tárgyat. Több rendőr azt javasolja, hogy fújjanak be. Később bentől valaki azt kiabálja: „Fújd ki a szemem!”, amire a háttérből az a megjegyzés hallható, hogy „Az lesz.” A rendőrök közül ismét valaki azt mondja, hogy „fújjunk be”. A felvételtől hiányzik a 11 óra 17 perc 58 mp és 18 perc 42 mp közötti rész, amikor a könnygáz alkalmazása történik.

A könnygáz bevetését követően a lakásból kiabálás hallható, az ellenállás megszűnik, a rendőrök néhány erősebb lökéssel az ajtó belső oldalán feltorlaszolt bútorokat már el tudják lökni, és 11 óra 19 perckor bejutnak a lakásba. Az ellenállók ekkor már a nyitott ablakoknál állnak, valaki közülük mentőért kiált. A rendőrök ezt követően megkezdik a lakásban tartózkodó személyek intézkedés alá vonását (a lakásban az egyik rendőr krákog, és a szemét törölgeti), és – néhány esetben bilincs alkalmazását követően (például 11 óra 20 perckor) – a rabszállítóhoz kísérik őket. 11 óra 22 perckor néhány aktivista már láthatólag a rabszállítóban foglal helyet. Az igazoltatásokra már a rabszállítóban kerül sor, ahol a rendőrök az Rtv. 20. §-ban foglaltaknak eleget téve, bemutatkozás és azonosító számuk közlése után, ruházatátvizsgálást végeznek. A felvételen ezt követően az egyes személyekkel szemben a rabszállítóban foganatosított intézkedések láthatóak. A gépjármű 11 óra 25 perckor indul el a helyszínről.

11) B. Z. r. törzsőrmester szintén rögzítette az intézkedést, a felvételen a jelen állásfoglalás II. rész 10) pontjában leírtak láthatóak más szemszögből, ezért a Testület a felvételnek csak a fentieket kiegészítő részeit ismerteti.

A felvétel elején a rendőrök, a helyettes bírósági végrehajtó, valamint a kilakoltatást feltehetően megakadályozni kívánó személyek egy csoportja látható az épület földszinti bejáratánál. A jelenlévők egy része a Koppány csoport tagja, többen a szervezet pajzsát tartják a kezükben. A bírósági végrehajtó arra kéri a jelenlévőket, hogy hagyják el a helyszínt, és figyelmezteti őket, amennyiben kérésének nem tesznek eleget, kényszerintézkedést fog kérni velük szemben. A következő percekben a jelenlévők a bírósági végrehajtó eljárásának jogszerűségét igyekeznek kétségbe vonni, a végrehajtást elrendelő bírósági végzést követelik. A rendőrök a kapucsengőn próbálják – feltehetően – a lakás tulajdonosával a kapcsolatot felvenni, illetve bejutni az ajtón. A Koppány csoport tagjai eközben a folyosóra bemenne, a bejárat ajtó belső oldalát nyomják, megakadályozva ezzel a rendőrök bejutását – akik megkezdik egy, az ajtón kívül álló férfi előállítását, aki rendőri felszólításra nem távozott. A rendőrök ezt követően gyalog mennek fel a hetedik emeletre.

A vegyi eszköz alkalmazása a r. törzsőrmester felvételén sem látható, mert a 11 óra 15 perc és 18 perc között történeteket nem rögzítette. A felvételen látható, hogy amikor a rendőrök belépnek, a lakás egy ablaka már törött állapotban van. A lakásban tartózkodók igazoltatását már az épület előtt, illetve a szolgálati járműveknél végzik a rendőrök, az intézkedés alá vontakon nem látható bilincs.

III.

Az interneten számos felvétel felelhető az intézkedésről. Tekintettel arra, hogy a Testület által a következőkben ismertetett, három részes felvétel több óra hosszúságú, a Testület csak a rendőri intézkedés vizsgálata szempontjából releváns, fentebb nem részletezett pontokat ismerteti.

1) A [...] linken található felvételen látható, hogy a Koppány csoport tagjai a B. u. 12. szám bejárata előtt egy több tíz méter hosszú nemzeti színű zászlót feszítenek ki, így várják a rendőrök érkezését. Megbeszélnek, hogyan oszlanak majd csoportokra: ki marad a földszinten, ki megy a hetedik emeleten a rácsos ajtó belső, ill. külső oldalára, ki marad a lakásban, illetve hogyan láncolják majd magukat a rácsokhoz, majd a megbeszélteknek megfelelően elrendeződnek. Ezt követően a hetedik emeleten a lakásban történeteket láthatjuk (a panaszos

is a lakásban tartózkodik), majd a folyósón történeteket, miközben sorra érkeznek az emberek. 2 óra 7 percnél felszólítja az egyik résztvevő a lakásban és a folyósón tartózkodókat, hogy aki, ki akar menni, az most menjen, majd a folyosót lezáró rácsot elkezdik leláncolni.

A felvétel folytatása a [...] linken érhető el. A filmen látható, ahogy egyes önként jelentkező személyeket az aktivisták a folyósón a rácsához láncolnak, a rács külső, illetve belső részén álló személyek egymásba kapaszkodnak, az ajtót teljesen elzárják. Ezt követően a rács belső oldaláról figyelhetjük az eseményeket, amelyeket a rendőrségi felvétel is rögzített. A rendőri felszólítás hallható, de az aktivisták hangos és folyamatos kiabálásától nehezen érthető. A rendőri intézkedés megkezdését követően az aktivisták többsége a lakásba megy. Egyikük „Készülj a barikádra!” felszólítását követően különböző bútorokat és egyéb nagyméretű tárgyakat hordanak a bejárati ajtó elé.

Egy aktivista felkiált: „Gyertek, fűdjék a zárat!”, majd társai is bemennek a lakásba, az ajtót bezárják, és a korábban odahordott tárgyakkal eltorlaszolják a bejáratot, a barikádot egészen az ajtóval szemközi falig építik ki. Amikor a zárszakértő a zár kiszerezését befejezi, és a rendőrök megkísérelik az ajtó belökését, több aktivista a barikád tetejére ugrik és támasztja az ajtót. Az behatoló erővágót az aktivisták egy partvissal, valamint egy mankóval próbálják kiszorítani az ajtó és a tok között keletkezett résből. Miután a kísérlet sikertelennek bizonyul, láncokkal és egy vasaló állvánnyal próbálják megakadályozni a rendőrök bejutását. Feltehetőleg ezt követően vetik be a rendőrök a könnygázt, amit a résen keresztül fújnak be a lakásba, egy alkalommal kb. 1-2 másodpercnyi időtartalomban (a felvétel 57. percénél). A könnygáz láthatóan közvetlenül azt a személyt éri csupán, aki a barikád tetején áll. A könnygáz alkalmazását követően az aktivisták azonnal leugranak a barikádról, illetve elmenekülnek onnan, a rendőrök pedig – az ellenállás gyengülését kihasználva – egyre nagyobb erővel tolják be az ajtót, míg végül leemelik azt, és bejutnak a lakásba. Eközben a háttérben üvegsörömpölés hallatszik. A rendőrök bejutását követően az aktivisták önként elhagyják a lakást, többen a háttérben rosszulre panaszkodnak. Egy intézkedő rendőr kéri, hogy azok a személyek, akik sajtóigazolvánnyal rendelkeznek, lépjenek ki, és tájékoztatja a jelenlévőket, hogy azokat, akik nem a sajtó képviselői vannak a lakásban, előállítják.

A három részes felvétel befejező része a [...] linken érhető el, és az intézkedést követően, az épület előtt álló, nézelődő személyek várakozása, valamint a tűzoltók távozása látható rajta. A felvételen rendőri intézkedés, illetve annak megítélése szempontjából releváns körülmény nem látható.

2) A [...] linken elérhető felvételen a bírósági végrehajtó helyettese felszólítja az egybegyűlteket, hogy a végrehajtást akadályozó tevékenységükkel hagyjanak fel, és utal rá, hogy ellenkező esetben rendőri közreműködést fog kérni a végrehajtás sikerességének biztosítása érdekében. A végrehajtó helyetteséhez az aktivisták számos kérdést intéznek, és közlik vele, hogy ő nem jogosult a rendőröknek utasítást adni. A helyettes bemutatkozik, és az egybegyűltekre tudomására hozza, hogy egyéb információkat nem kíván velük közölni. A felvétel további részeiben a ház előtti – a rendőrök lakásba történő bejutását követő – események láthatóak. A panasz elbírásához szükséges, releváns körülmény nem látható.

3) A [...] linken elérhető felvételen azt lehet látni, hogy a rendőrség – 4 perc 27 másodperc környékén – könnygáz sprayt alkalmaz az érintett lakásban.

A felvétel 6 perc 29 másodperc hosszúságú. A felvételen látható, ahogyan az aktivisták tiltakozó rendezvényükre felkészülnek. A liftek ajtaját láncokkal zárják be, és kötéllal rögzítik az érintett lakás belső ajtaját is. A lakás tulajdonosa interjút ad az egyik tv-csatornának, ezt követően néhány aktivista a lakás előtti rácsos kapuhoz láncolja magát, a résztvevők pedig a behatolni készülő rendőröknek ritmusosan a „Senkik vagytok, hej!”- rigmust skandálják. Mire a rendőrök a rácsos kapuhoz érnek, az aktivisták már a lakásban tartózkodnak. A rácsos ajtó zárját egy lakatos meglazítja és kiüti – a rendőrök ekkor érnek a lakás bejáratának előterébe. A lakás előtti folyóson csak a felvételeket készítő személyek, illetve a rendőrök állnak. A lakás külső ajtaját ekkor a lakatos megvizsgálja és a zárat kiszereli.

A rendőrök 3 perc 15 másodpercnél kezdik megpróbálni betörni az ajtót, melyet belülről nyilvánvalóan eltorlaszoltak. A bent tartózkodók folyamatosan kiabálnak. A rendőrök erővágóval támasztják ki az ajtó oldalát és tetejét, résnyire kifeszítve ezzel az ajtót. A videó készítője a felvétel alá hangos zenét vágott, ezért nem lehet pontosan érteni, milyen párbeszéd zajlik az ajtó egyik oldalán álló rendőrök, és a túloldalon tartózkodó tüntetők között, az azonban nyilvánvaló, hogy a tüntetők kézzel tartják belülről az ajtót, mert amikor az erővágó az ajtó tetején rést képez, egyikük (egy nő) belülről a rendőrökre kiabál, hogy vigyázzanak a kezére. A rendőrök időről-időre hangosan figyelmeztetik az ajtó túloldalán lévőket, hogy menjenek minél távolabb az ajtótól – az idézett kijelentés kapcsán külön is szólnak a hölgynek, hogy menjen el az ajtótól, nehogy beszoruljon és megsérüljön a keze. A keletkezett résen, miután az ajtót tartó személyeket többször is hangosan felszólították, hogy távolodjanak el az ajtótól, az egyik rendőr 4 perc 28 másodpercnél igen rövid, mintegy 1 másodpercnyi ideig könnygáz-sprayvel befúj.

A rendőrök néhány másodpercnyi várakozás után, azt követően, hogy az aktivisták az ajtótól távolabb mentek, az ajtót sikerrel betörik. A rendőrök közül többen azt mondják a társaiknak, hogy vigyázzanak a gázzal. Az ablaküveg betörése 5 perc 11 másodpercnél, az ajtó eltávolítását követően hallatszik. A rendőrök a lakásba az ajtót eltorlaszoló tárgyak miatt igen nehezen hatolnak be. Ezt követően a lakásban tartózkodó, sértéseket kiabáló aktivistákat kiterelik az ingatlanból, mivel azonban a felvétel nem vágatlan, nem derül ki, pontosan hány perccel történik ez a lakásba való bejutást követően. A felvétel vége éjjel 11 órakor, a résztvevők szabadon bocsátásakor készült, amikor is a demonstráció szervezője összegzi a rendezvény tapasztalatait a rendőrkapitányság épülete előtt.

4) A panaszos az eseményekről a youtube.com nevű videomegosztó portálon számos felvételt tett közzé.

a) A [...] linken elérhető felvételen nyomon követhető a könnygáz alkalmazása utáni kb. egy perces időszak. A lakásban tartózkodó személyek kiabálnak, jajveszékelnak, kitörik az ablaküveget. A panaszos az eseményeket végig rögzíti, a felvételkészítést nem hagyja abba, ő maga nem kiabál segítségért.

b) A [...] linken elérhető felvételen látható és hallható, amint a lakásban intézkedő rendőr közli, hogy akinek nincs sajtóigazolványa, azokat a személyeket is elő fogják állítani. A közlést a panaszos a rendőr közelében végighallgatja, rögzíti, majd visszasétál a lakás belsejébe, és az ott maradt aktivisták beszélgetését rögzíti.

c) A [...] linken elérhető felvételen a panaszos képeket készít a lakásról, az összecsapás nyomairól, miközben mások távoznak. Közben a panaszos telefonál is, és azt mondja

beszélgetőtársának, hogy Á.-val éppen utolsókként mennek ki a lakásból. A folyosón a felvétel tanúsága szerint számos rendőr és civil ruhás személy is tartózkodik.

d) A [...]linken elérhető, felvételen a panaszost és szintén felvételeket készítő társát rendőrök állítják meg a folyosón, és azt kérdezik, a sajtó képviselői-e. Az igen választ követően a rendőr közli, merre menjenek tovább, nem kívánja őket intézkedés alá vonni. A panaszos azonban nem megy tovább, hanem előveszi az iratait. A rendőr kérdésére, hogy „mi ez?”, a panaszos közli, hogy „sajtó”. Ekkor a rendőr sajtóigazolványt kér, amire reagálva a panaszos átadja az iratait tartalmazó tokot, majd közli, hogy benne van a kért igazolvány és a „bíróági tudósítói” is. A rendőr valamit kivesz a tokból onnan, ahol a panaszos kinyitotta neki, feltehetően a sajtóigazolványt, amire a rendőr vet egy pillantást, majd azonnal vissza is adja, és a továbbiakban nem foglalkozik a panaszossal. A panaszos ezután elindul kifelé az épületből, és azt mondja az egyik jelenlévőnek, hogy lent találkoznak.

e) A [...]linken elérhető felvételen a panaszos belép a liftbe, és elmondja, hogy a földszintre megy.

f) A [...]linken elérhető felvételen a panaszos az épület bejárata előtt várakozó aktivistákkal vált pár szót, azt kérdezi tőlük, elő fogják-e állítani őket. Ezt követően távozni próbál, ám amint elindul, egy rendőr állja útját. és azt mondja neki, hogy ne menjen tovább, mert ott kell várakozni. A panaszos arra hivatkozik, hogy azt mondták neki, elmehet, és utal rá, hogy az eseményeknél sajtósként volt jelen. A rendőr ezt hallva a panaszostól megkérdezi, van-e sajtóigazolványa, amire reagálva a panaszos előadja, hogy igen, azt fent meg is mutatta, arra tekintettel bocsájtották el. A rendőr ezt követően rádión próbál tájékozódni arról, hogy a panaszos előadása megfelel-e a valóságnak, majd azt kéri a panaszostól, hogy a sajtóigazolványt mutassa be. A panaszos eleget tesz a kérésnek, egyúttal azonban kikapcsolja a kameráját, tehát a felvétel véget ér.

g) A [...]linken elérhető felvételen a panaszos a felvétel kezdetekor már a lakóház bejáratától távolabb filmezi az eseményeket, a környéken tartózkodókkal beszélget.

IV.

1) A Testület a panasz eljárás keretében mindenekelőtt azt vizsgálta, hogy hatásköri szabályai alapján mely panaszosi sérelmek vizsgálatát végezheti el.

A Testület eljárását az Rtv. a IX. Fejezetében, Jogorvoslatok alcím alatt szabályozza. Az Rtv. 92. §-ának (1) bekezdése úgy rendelkezik, hogy az, „akinek az e törvény IV., V. és VI. fejezetében meghatározott kötelezettség megsértése, a rendőri intézkedés, annak elmulasztása, a kényszerítő eszköz alkalmazása (e fejezet alkalmazásában a továbbiakban együtt: intézkedés) alapvető jogát sértette [...] kérheti, hogy panaszát az országos rendőrfőkapitány, valamint a főigazgatók a Testület által lefolytatott vizsgálatot követően bírálja [sic!] el”. Ugyanezen törvényhely (3) bekezdése szerint a panasz meghatalmazott útján is előterjeszthető.

A Testület eljárását tehát – akár személyesen, akár képviselő útján – csak az a személy kezdeményezheti, akit a rendőri intézkedés közvetlenül érintett.

A Testület ezért a panaszos előadása alapján nem vizsgálhatta, hogy a rendőrök a végrehajtás alá vont ingatlanban, illetőleg annak közelében zajlott eseményekkel összefüggésben más jelenlévő személyekkel szemben milyen magatartást tanúsítottak.

A Testület a hivatkozott rendelkezésekre figyelemmel hatáskörének hiányát állapította meg, és ezért jelen panaszeljáráásban nem vizsgálta azt, hogy a panaszoson kívül a helyszínen megjelent személyek valamely alapvető jogát sértette-e a rendőrségi fellépés.

Megjegyzi ugyanakkor a Testület, hogy a fenti események kapcsán számos panasz eljárás indult, amelyek keretében a Testület nagyszámú jelenlévő alapvető jogainak sérelmét érintő vizsgálatot folytatott le.

Ezen túlmenően a fent hivatkozott rendelkezések alapján a Testület hatáskörébe kizárólag azon rendőri intézkedések és mulasztások vizsgálata tartozik, melyek az Rtv. IV., V. és VI. fejezetének alkalmazásával összefüggésben merülnek fel. Ennek megfelelően a Testületnek

- a rendőri tevékenység általános elveinek és szabályainak érvényesülése (különösen: intézkedési kötelezettség, arányosság, azonosíthatóság, segítségnyújtási kötelezettség stb.),
- a rendőri intézkedések vagy azok elmulasztása (különösen: igazoltatás, ruházatsomag- jármű-átvizsgálás, elfogás, előállítás, közlekedésrendészeti intézkedés stb.),
- a kényszerítő eszközök törvényes alkalmazása (különösen: testi kényszer, bilincs, vegyi eszköz, sokkoló, rendőrbot, löfegyverhasználat, csapaterő alkalmazása, tömegoszlatás stb.),

tekintetében van hatásköre eljárni és az adott intézkedést, cselekményt, vagy mulasztást vizsgálni abból a szempontból, hogy történt-e alapjogi sérelem.

Mindebből következően a Testület nem vizsgálta azt sem, hogy a végrehajtás, illetve a végrehajtó tevékenysége megfelelt-e a rá irányadó jogszabályoknak.

A panaszos beadványa és a rendőrség által rendelkezésre bocsátott rendőrségi dokumentumok ismeretében – az intézkedés idején hatályos jogszabályi rendelkezéseket alapul véve – a Testület a végrehajtással érintett lakásban fogatosított rendőri intézkedések jogszerűségét, a könnygáz bevetésének és a panaszossal szemben közvetlenül tanúsított rendőri fellépésnek a jogszerűségét tette vizsgálat tárgyává.

A vizsgálat során a Testület megállapította, hogy a rendőri intézkedések érintették a panaszosnak Magyarország Alaptörvénye (a továbbiakban: Alaptörvény) II. cikkében rögzített emberi méltósághoz való jogát és az abból levezethető testi épséghez való jogát, valamint XXIV. cikk (1) bekezdésében biztosított szabad mozgáshoz való jogát az alábbiak szerint.

2) A végrehajtás alá vont ingatlanban fogatosított rendőri fellépés jogszerűségét a Testület az alábbiak szerint értékelte.

A rendőrség bírósági végrehajtási eljárásban való közreműködéséről az Rtv. 39. §-a rendelkezik. A jogszabályhely értelmében a rendőr magánlakásba bebocsátás vagy hatósági határozat nélkül nem léphet be, illetve nem hatolhat be, kivéve – egyéb esetek mellett – végrehajtási eljárás lefolytatása céljából, ha az abban való közreműködés – jogszabály alapján – a rendőrség számára kötelező. A végrehajtási eljárásban a rendőr kirendelésének

törvényességéért a végrehajtást elrendelő szerv vezetője a felelős. A birtokos távollétében történt behatolást követően – a végrehajtási eljárásban való közreműködés kivételével – a rendőrség köteles a birtokost tájékoztatni, és a vagyonvédelem érdekében szükséges intézkedést megtenni.

A Szolgálati Szabályzat 37. §-a az Rtv. rendelkezéseit az alábbiak szerint egészíti ki. A rendőrség az állami és a helyi önkormányzati szervek által fogatosított végrehajtási eljárásban részt vevő személyek biztonsága megóvásához segítséget nyújt, valamint a végrehajtási eljárásban alkalmazható helyszíni kényszercselekményeknek való ellenszegülést megszünteti, továbbá – ha a végrehajtási kényszercselekményre feljogosította rendőrség közreműködését kéri – végrehajtja a bíróság intézkedésében meghatározott adós személye elleni kényszercselekményt. A rendőrt az erre irányuló kérelem alapján az illetékes rendőrkapitányság vezetője rendeli ki, sürgős esetben a végrehajtási cselekményt fogatosító szóbeli kérésére is. A rendőr a végrehajtás helyszínén a közreműködést kérő intézkedése alapján működik közre.

Sürgős kirendelés esetén a rendőrkapitányság vezetője legalább kétfős járőrt vezényel ki, amelynek vezetőjét a parancsnoki állományból jelöli ki. A rendőr végrehajtási cselekményeket nem végezhet, a végrehajtót kizárólagosan megillető kényszercselekményt nem fogatosíthat, rakodási, szállítási munkában nem vehet részt. A rendőr az Rtv.-ben megállapított kényszerítő eszközök megfelelő alkalmazása mellett gondoskodik arról, hogy az illetéktelen személyeket távol tartsa a végrehajtás helyszínétől. A rendőr szolgálati előjárója köteles gondoskodni erősítésről, ha a feladat teljesítése nehézségekbe ütközik.

A Vht. alapvető rendelkezései között, az 5. §-ban az alábbiakat rögzíti. A bírósági végrehajtás során állami kényszerrel is el kell érni, hogy a pénzfizetésre, illetőleg az egyéb magatartásra kötelezett teljesítse a kötelezettségét. Az állami kényszer – a törvény keretei között – elsősorban az adós vagyoni jogait korlátozhatja, kivételesen az adós személyiségi jogait is érintheti. Az adós személye elleni kényszercselekményt – a bíróság, illetőleg a bírósági végrehajtó (a továbbiakban: végrehajtó) intézkedése alapján – a rendőrség végzi el. A rendőrség jogosult és köteles mindazokat a kényszerítő intézkedéseket megtenni és kényszerítő eszközöket alkalmazni, amelyek a rendőrségről szóló jogszabályok szerint megtehetőek, illetőleg alkalmazhatóak, és az adott esetben a végrehajtás eredményes befejezéséhez szükségesek.” A 45. § értelmében továbbá: „Ellenszegülés esetén a végrehajtó közvetlenül a legközelebbi helyi rendőri szervhez fordul, amely köteles a végrehajtási eljárásban haladéktalanul közreműködni az ellenszegülés megszüntetése végett. A végrehajtó a rendőrség közreműködését feltünteti a végrehajtási cselekményről készült jegyzőkönyvben.”

A Kerületi Rendőrkapitányság vezetője a Testületet arról tájékoztatta, hogy az intézkedést megelőző napon átirat érkezett a kapitánysághoz a Császtai és Szunics Végrehajtói Irodától, amelyben közölték, hogy a B.város, B. utca 12. VII/64. szám alatti ingatlant 2012. június 15-én 9 órakor átadják az árverési vevőnek. A rendelkezésre álló dokumentumok szerint a végrehajtó a helyszínen rendőri közreműködést kért, a megküldött rendőrségi videofelvételek egyikén pedig tisztán hallható, hogy a helyettes végrehajtó arra kéri a jelenlévőket, hogy hagyják el a helyszínt, és figyelmezteti őket, amennyiben kérésének nem tesznek eleget, kényszerintézkedést fog kérni velük szemben.

A Testület rögzíti, hogy hatásköri szabályai értelmében a végrehajtás és a végrehajtói magatartás jogszerűségének a vizsgálatára nem jogosult, azt ugyanakkor kétséget kizáróan

meg tudta állapítani, hogy a csatolt dokumentumok – különösen a végrehajtó átíráta – és az idézett rendelkezések a rendőrség oldalán közreműködési kötelezettséget teremtettek az aktivisták által kifogásolt végrehajtási eljárásban. A helyszínen a rendőrök a végrehajtó előzetes kérésének, illetve a helyettes végrehajtó kilakoltatás során adott instrukcióinak megfelelően voltak kötelesek a végrehajtás eredményes lebonyolítása érdekében közreműködni.

A Testület ehelyütt utal továbbá az Rtv. 13. §-ának (1) bekezdésére, miszerint a rendőr jogkörében eljárva köteles intézkedni vagy intézkedést kezdeményezni, ha a közbiztonságot, a közrendet vagy az államhatár rendjét sértő vagy veszélyeztető tény, körülményt vagy cselekményt észlel, illetve ilyet a tudomására hoznak. A rendelkezésre álló adatok szerint az intézkedést egy nappal megelőzően az érintett társasház egyik lakója telefonos bejelentést tett a Kerületi Rendőrkapitányságra, azzal a tartalommal, hogy az ún. Koppány csoport a Császtai és Szunics Végrehajtói Iroda által a B. utca 12. szám alatt tervezett kilakoltatás megakadályozására törekszik. A bejelentés szerint az aktivisták polgári engedetlenségi mozgalmat, tüntetést szerveztek, amelyről szórólapokat helyeztek el a fenti címen lévő 10 emeletes tömb lépcsőházában. A szórólapok szerint „a lakásba való ki- és bejárást, a lift használatát akár baseballütőkkel is, körülményesen, de biztosítani fogják a heves küzdelmek alatt”. A bejelentő és a többi lakó rendőri intézkedést és a lakosság védelmét kérte.

A Testület álláspontja szerint a rendőrségnek mind a helyettes végrehajtó kérése, mind a társasház lakójának a közrendet és közbiztonságot veszélyeztető körülményre vonatkozó tájékoztatása nyomán intézkedési kötelezettsége keletkezett.

Az Rtv. 19. §-ának (1) bekezdése értelmében a jogszabályi előírások végrehajtását szolgáló rendőri intézkedésnek — ha törvény vagy nemzetközi megállapodás másként nem rendelkezik — mindenki köteles magát alávetni, és a rendőr utasításának engedelmeskedni. A rendőri intézkedés során annak jogszerűsége nem vonható kétségbe, kivéve, ha a jogszerűtlenség mérlegelés nélkül, kétséget kizáróan megállapítható.

A Testület határozott meggyőződése szerint önmagában az a tény, hogy a helyettes végrehajtó a kilakoltatás helyszínénél szolgáló ingatlanban tartózkodó — a végrehajtási eljárásban semmilyen módon nem érintett, és érintettségét jogi indokkal nem valószínűsítő — panaszosnak és társainak nem mutatta be a kilakoltatás alapjául szolgáló jogi dokumentumokat, semmiképpen nem jogosította fel a panaszost arra, hogy a rendőri intézkedéssel szemben tevőleges ellenállást tanúsítson.

A Testület a fentiekben kifejtettek alapján arra a következtetésre jutott, hogy a rendőrök a végrehajtás helyszínén jogszerűen jártak el, amikor a tevékenységüket a végrehajtó intézkedései szerint fejtették ki.

3) A panaszos sérelmezi, hogy a végrehajtás alá vont ingatlanban a rendőrség könnygázt alkalmazott, aminek következtében az ő szemébe is nagymennyiségű könnygáz került, illetve azt kénytelen volt belélegezni. A panaszos beadványa kiegészítésében rögzíti, hogy a könnygáz alkalmazása természeténél fogva okozott nála egészségügyi problémát. A látást korlátozó, szemet ingerlő, fuldoklást okozó tünetek legalább 30 percen keresztül fennálltak. Ezeket alátámasztó orvosi iratokkal azonban a panaszos nem rendelkezik, a helyszínen ugyanis civilek siettek a segítségére „a rendőrségi sorozatos túlkapások/bűncselekmények miatt rendszeresített szemmosó készlettel”.

A panaszos beadványában megjegyzi azt is, hogy a rendőrség által alkalmazott könnygáz biztonsági adatlapján tudomása szerint fel van tüntetve, hogy szabad levegőre kell engedni a gázt belélegezett személyeket, az adatlapok továbbá minden esetben orvosi ellátást írnak elő. Ezzel ellentétben a lakásba betörő, azt könnygázzal telefújó rendőrök nem hogy segítséget nem nyújtottak, hanem az időközben kiérkező mentőhöz sem engedték eljutni azokat, akik a gázt belélegezték. A panaszos megítélése szerint a rendőrök ezzel a magatartásukkal azon túl, hogy közveszélyt okoztak, a segítségnyújtási kötelezettségüket is megszegték.

a) A kényszerítő eszközök alkalmazásának általános arányossági követelményét az Rtv. 16. §-a rögzíti, amely szerint a rendőr kényszerítő eszközt csak a törvényben meghatározott feltételek fennállása esetén, az arányosság elvének figyelembe tartásával alkalmazhat úgy, hogy az nem okozhat aránytalan sérelmet az intézkedés alá vontnak. Nincs helye a kényszerítő eszköz további alkalmazásának, ha az ellenszegülés megtört, és a rendőri intézkedés eredményessége nélkül is biztosítható.

Az Rtv. 49. §-ának (1) bekezdése rögzíti, hogy a rendőr a szolgálatban rendszeresített vegyi vagy elektromos sokkoló eszközt, illetőleg rendőrbotot vagy kardlapot alkalmazhat a mások vagy saját életét, testi épségét, illetőleg a vagyonbiztonságot közvetlenül veszélyeztető támadás elhárítására, illetve a jogszerű rendőri intézkedéssel szembeni ellenszegülés megtörésére.

Az Rtv. 61. §-ának (2) bekezdése értelmében továbbá a testi kényszer és a bilincs kivételével kényszerítő eszköz – a jogos védelem esetét kivéve – nem alkalmazható a láthatóan terhes nővel és a gyermekkorúval szemben.

A Szolgálati Szabályzat 39. §-ának (1) bekezdése kimondja, hogy az Rtv. szerinti kényszerítő eszköz csak akkor alkalmazható, ha az intézkedés alá vont magatartása, ellenszegülésének mértéke annak Rtv. szerinti alkalmazását indokolja. A nagyobb korlátozással, sérüléssel vagy károkozással járó kényszerítő eszköz akkor alkalmazható, ha a kisebb korlátozással, sérüléssel vagy károkozással járó kényszerítő eszköz alkalmazása nem vezetett eredményre vagy sikere eleve kilátástalan.

Ugyanezen szakasz (2) bekezdése szerint az intézkedés alá vont személy magatartása szempontjából a rendőr az alábbiak szerint tesz különbséget:

- a) passzív ellenszegülést tanúsító személy, aki a rendőri intézkedés során a számára jogszerűen adott rendőri utasításokat nem hajtja végre, de tevőleges ellenszegülést nem mutat,
- b) aktív ellenszegülést tanúsító személy, aki nem veti magát alá a jogszerű rendőri intézkedésnek, magatartásával fizikai erő kifejtés útján is igyekszik azt megakadályozni,
- c) támadó magatartást tanúsító személy, aki az intézkedő rendőrré, valamint a támogatására vagy védelmére kelt személyre rátámad.

A Szolgálati Szabályzat tovább részletezi a vegyi eszköz alkalmazásának szabályait: a 42. § (1) bekezdése szerint a rendőr vegyi eszközt, elektromos sokkoló eszközt, rendőrbotot, kardlapot, valamint más eszközt saját elhatározásából vagy szolgálati előjárója parancsára használhat. Ugyanezen szakasz (7) bekezdése szerint az (1) bekezdésben meghatározott kényszerítő eszközöket nem szabad a támadás, ellenszegülés megszűnése, megtörése után alkalmazni, a (8) bekezdés szerint pedig a csapaterő alkalmazásával egyidejűleg, valamint tömegoszlátás során a tömeg oszlátására vagy zárt térben kialakult ellenállási góc felszámolására vegyi eszköz alkalmazható.

A rendőrkapitányságról érkezett dokumentumok a könnygáz alkalmazásának körülményeit egymással egyezően írják le. A lakásba bezárkózott aktivisták az ajtót nehéz tárgyakkal torlaszolták el, és testükkel is megtámasztották. Többszöri próbálkozásra sikerült az ajtónál keletkezett résen keresztül a rendőröknél lévő két erővágóval – feszítéssel – egy nagyobb rést kialakítani, amin keresztül az intézkedést vezető r. főhadnagy többször, ismételten felszólította a bent lévőket a cselekményük abbahagyására, aminek utóbbiak nem tettek eleget. Az aktivisták az ajtó résen keresztül az erővágót vasrúddal többször megütötték, eltolva azt a vágandó felülettől, ezért a r. főhadnagy a helyszínen lévő egyik rendőrnek utasításba adta, hogy a keletkezett résen keresztül, az aktív ellenállás leküzdése céljából, a nála lévő R 92 típusú könnygázszóró palackból fújjon be egy kisebb mennyiséget. A rendőr az utasításnak eleget tett. A befújt gázspray hatására a benti ellenállás azonnal megszűnt, mire a rendőröknek sikerült benyomniuk az ajtót, ami időközben a zsanérról leesett, ezért azt a folyósóra helyezték.

A fentiekben ismertetett [...] linken elérhető videofelvételen tisztán látható, hogy a rendőrök a zár kiserelése után még perceként keresztül próbálják testi erővel betörni a demonstráció résztvevői által eltorlaszolt ajtót. A felvételen az is látható, hogy a rendőrök erővágóval támasztják ki az ajtó oldalát és tetejét, résnyire kifeszítve ezzel az ajtót. A rendőrök időrl-időre hangosan figyelmeztetik az ajtó túloldalán lévőket, hogy menjenek minél távolabb az ajtótól. A keletkezett résen, miután az ajtót tartó személyeket többször is hangosan felszólították, hogy távolodjanak el a bejáratától, az egyik rendőr 4 perc 28 másodpercnél igen rövid, mintegy 1 másodpercnél ideig könnygáz-sprayvel befúj. A rendőrök néhány másodpercnél várakozás után, azt követően, hogy az aktivisták az ajtótól távolabb mentek, az ajtót sikerrel betörik. Az ablaküveg betörése 5 perc 11 másodpercnél, az ajtó eltávolítását követően hallatszik. A rendőrök a lakásba az ajtót eltorlaszoló tárgyak miatt igen nehezen hatolnak be.

A Testület álláspontja szerint a rendelkezésre álló dokumentumok és videofelvételek alapján kétséget kizáróan megállapítható, hogy a végrehajtás alá vont ingatlanban tartózkodó személyek – a Szolgálati Szabályzat 39. § (1) bekezdésének b) pontjának definíciója szerint – *aktívan* ellenszegültek a jogszerű rendőri intézkedésnek, amely az Rtv. 49. §-ának (1) bekezdés b) pontja értelmében megalapozta a vegyi eszköz használatának lehetőségét. E vonatkozásban a Testület kifejezetten felhívja a panaszos figyelmét, hogy az Rtv. szerint nem csupán a rendőrök személye elleni támadás, hanem a jogszerű rendőri intézkedésnek való ellenszegülés is megalapozza a vegyi eszköz használatát. A videofelvételeken tisztán látszik, hogy a rendőrök többször, nagy hangerővel felszólították a lakásban tartózkodó személyeket, hogy saját testi épségük védelme céljából menjenek minél távolabb az ajtótól. A rendőrök először a zár kiserelésével próbálkoztak, mivel azonban ez nem vezetett eredményre az ajtót belülről eltorlaszoló aktivisták tevékenysége miatt, megpróbálták fizikai erő alkalmazásával betörni azt. Tekintettel arra, hogy az ajtót a panaszos társa belülről testi erővel is támasztották, ez a kísérlet sem járt sikerrel. **Mivel az ellenszegülés megtörésére a bezárt ajtón keresztül egyéb eszköz nem állt rendelkezésre, a Testület határozott meggyőződése szerint a vegyi eszköz alkalmazása az Rtv. 16. §-a szerinti arányossági követelménynek is megfelelt.**

b) A panaszos beadványa kiegészítésében rögzíti, hogy a könnygáz alkalmazása természeténél fogva egészségügyi problémát okozott nála. A látást korlátozó, szemet ingerlő, fülodklást okozó tünetek legalább 30 percnél fennálltak. Ezeket alátámasztó orvosi iratokkal azonban a panaszos nem rendelkezik, a helyszínen ugyanis civilek siettek a segítségére „a

rendőrségi sorozatos túlkapások/bűncselekmények miatt rendszeresített szemmosó készlettel”.

Az Rtv. 17. §-ának (1) bekezdése értelmében a rendőrség a feladatának ellátása során a testi épséghez fűződő jogot a törvényben foglaltak szerint korlátozhatja. Nyilvánvaló ugyanakkor, hogy az arányosság követelménye alapján a megfelelő jogalappal alkalmazott könnygáz használata is lehet sérelmes és ekként jogszerűtlen, ha a rendőrség olyan típusú gázt használ, vagy olyan körülmények között használja a gázt, hogy az az ilyen jellegű beavatkozás során szokásosnál/szükségszerűnél hevesebb reakciót vált ki az érintettből.

A könnygáznak közismert az az élettani hatása, hogy a helyszínen az érintett személyeknél fulladás-érzetet, orrfolyást, könnyezést vált ki, ezek hiányában nem volna kényszerítő eszközként használatos. A kérdés tehát az, hogy a szokásos és az eszköz funkciójából fakadóan szükségszerű hatásoknál erősebb hatás a panaszos esetén valószínűsíthető-e.

A panaszos egészségének károsodását orvosi iratokkal nem tudta igazolni. A sérelmezett események idején a panaszos által készített felvételeken nyomon követhető a panaszos viselkedése a könnygáz belélegzésekor és azt követően is. A videofelvételeken nem látható és nem is hallható, hogy a panaszos rosszul lenne, vagy az általa leírt tünetek közül bármelyiktől is szenvedne, sőt, a panaszos végig bent maradt a lakásban, és azt az utolsók között hagyta el, noha erre a felvételek alapján korábban is lehetősége lett volna.

Ebből a körülményből és abból, hogy a panaszos a könnygáz belélegzését követően elég erősnek érezte magát ahhoz, hogy az előállításokat egészen aznap esetig az érintett rendőrkapitányság előtt figyelemmel kísérje és az eseményekről további felvételeket készítsen, **egyértelműen levonható az a következtetés, hogy a panaszosra a könnygáz nem volt jelentős hatással.**

c) A panaszos beadványában megjegyzi azt is, hogy a rendőrség által alkalmazott könnygáz biztonsági adatlapján tudomása szerint fel van tüntetve, hogy szabad levegőre kell engedni a gázt belélegzett személyeket, az adatlapok továbbá minden esetben orvosi ellátást írnak elő. Ezzel ellentétben a lakásba betörő, azt könnygázzal telefüző rendőrök nem hogy segítséget nem nyújtottak, hanem az időközben kiérkező mentőhöz sem engedték eljutni azokat, akik a gázt belélegezték. A panaszos megítélése szerint a rendőrök ezzel a magatartásukkal azon túl, hogy közveszélyt okoztak, a segítségnyújtási kötelezettségüket is megszegték.

A rendőrség megküldte az R92 jelű egyéni könnyfakasztó spray vonatkozásában készült rendszeresítési jegyzőkönyvet és mellékleteit. Ezek alapján megállapítható volt, hogy a végrehajtás kikényszerítése során a rendőrség olyan könnygázt vetett be, amely a rendőrségnél megfelelően rendszeresítve volt, amiből az is következik, hogy az eszköz megfelelt a vonatkozó élet-, egészség- és balesetvédelmi előírásoknak.

Amint azt a Testület a fentiekben rögzítette, a más személyeket ért sérelmekre vonatkozó panaszosi állítások kivizsgálására nincs hatásköre, a panaszosra pedig a könnygáz – a videofelvételek tanúsága szerint – nem volt olyan hatással, amely a rendőri- vagy orvosi segítségnyújtás szükségességét felvetette volna, a panaszos nem is jelezte ilyen irányú igényét.

A Testület így aggálytalanul megállapíthatónak tartotta, hogy a rendőrség jogszerű és arányos kényszerítő eszköz használata nem sértette a panaszos emberi méltóságból levezethető testi épséghez fűződő jogát.

4) Kifogásolja továbbá a panaszos, hogy a lakásba betóduló mintegy 30 főnyi rendőr nem engedte ki az ott tartózkodó embereket a szabad levegőre, hanem a zárt, levegőtlen folyosón kellett várakozniuk. A panaszos csupán 11 óra 43 perckor jutott ki az épületből, így mintegy 22 percet kellett az érintett lakásban eltöltenie a 11 óra 21 perckor történt könnygáz-bevetést követően.

A Testület ehelyütt utal az Rtv. 17. §-ának (2) bekezdésére, mely úgy rendelkezik, hogy a rendőri intézkedés során a kényszerítő eszköz alkalmazása esetén lehetőleg kerülni kell a sérülés okozását, az emberi élet kioltását. Az intézkedés folytán megsérült személy részére – amint ez lehetséges – segítséget kell nyújtani, szükség esetén a rendőr gondoskodik arról, hogy a sérültet orvos elláthassa, kórházi elhelyezése esetén a hozzátartozó vagy más, a sérülttel kapcsolatban álló személy erről értesüljön.

Az intézkedés foganatosításában résztvevő r. százados jelentése a panaszos ezen sérelmére is reflektál: maga a r. százados hívta előzetesen a helyszínre a kilakoltatással kapcsolatos feladatok egészségügyi biztosításának érdekében az Országos Mentőszolgálat munkatársait, akik egy mentővel az intézkedés teljes tartama alatt a helyszínen tartózkodtak. Az intézkedés alá vont személyeket tájékoztatták arról, hogy akinek sérülése van, vagy rosszul érzi magát, a helyszínen tartózkodó mentőktől kérhet ellátást. Sérülése senkinek nem keletkezett, rosszul lett egy személy panaszkodott, akit a helyszínen elláttak. A r. százados határozottan cáfolta a panaszos azon állítását, hogy a könnygáz alkalmazását követően nem engedték ki az aktivistákat az épületből, hanem a zárt folyosón kellett várakozniuk. A lakásba történő bejutást követően a bent lévő személyekkel szemben – két személy kivételével – intézkedést kezdeményeztek, akiket rendőri felügyelet mellett az utcára vezettek, az adatok rögzítése és ellenőrzése már ott történt meg.

A r. főhadnagy jelentésében a fentieket kiegészítve elmondta továbbá, hogy a vegyi eszköz alkalmazását követően az intézkedő rendőrök behatoltak a lakásba, ahonnan az intézkedés alá vont személyeket azonnal, folyamatosan, a házban lévő liftek személyszállítási kapacitását figyelembe véve, az épület elé kísérték és az ott álló előállító gépjárművekben helyezték el, majd a Kerületi Rendőrkapitányságra szállították.

A Testület ismételten a helyszínen készült videofelvételeket hívta segítségül a rendőrkapitányság munkatársainak előadása és a panaszbeadványban foglaltak között húzódó ellentmondás tisztázásához. Gy. V. r. őrmester jelen állásfoglalásban többször hivatkozott videofelvételén láthatóak az ajtó betörését követő percek történései. A rendőrök 11 óra 19 perckor jutnak be a lakásba, ahol azonnal megkezdik a lakásban tartózkodó személyek intézkedés alá vonását. Az aktivisták a lakás nyitott ablakai mellett állnak. 11 óra 20 perckor, tehát az ajtó betörését egy perccel követően a rendőrök megbilincselik a panaszos egyik társát, majd a rabszállítóhoz kísérik. 11 óra 22 perckor néhány aktivista már a rabszállítóban foglal helyet, és a gépjármű 11 óra 25 perckor, előállított személyekkel megtelve indul el a helyszínről.

A felvételek egyértelműen cáfolják a panaszos azon előadását, hogy a rendőrök a lakás kijáratát elzárták volna – a képsorokon látható, hogy a rendőrök haladéktalanul megkezdik a lakás kiürítését. A Testület megítélése szerint valószínű, hogy az ajtó betörését tíz perccel

követően is tartózkodhattak aktivisták a lakásban, ezt lényegében a rendőrségi dokumentáció sem cáfolja: mivel a demonstrációra a VII. emeleten került sor, a kiürítés tempóját a házban található liftek befogadó képessége határozta meg. A felvételeken jól látható, hogy a lakás egyik szobájának ablaka ki volt törve, a másikat pedig az aktivisták kinyitották. Tekintetbe véve, hogy a rendőrök mindösszesen egy másodpercen keresztül, a lakás ablakaitól távol eső bejárati ajtónál alkalmazták a vegyi eszközt, és a panaszos társaival a kiürítés időtartama alatt mindvégig a nyitott/kitört ablak mellett tartózkodott, a Testület szerint kevésbé valószínű, hogy a folyamatos kiürítés tempója a panaszos és társai egészségét veszélyeztethette volna.

Különös jelentőséget tulajdonított továbbá a Testület a panaszos által rögzített videofelvételek alapján annak, hogy – a felvételek egyértelmű tanúsága szerint – a panaszos sem volt akadályoztatva abban, hogy a lakás helyiségeit elhagyja, ám önszántából bent maradt, és saját elhatározásból távozott csak – ahogyan ő maga is elmondja az egyik felvételen – társával utolsóként.

A Testület álláspontja szerint azzal, hogy a mentőszolgálatot még az intézkedés kezdetekor értesítették, és a segítséget igénylő személyeket a segítségnyújtás helyszínére kísérték, a rendőrség segítségnyújtási kötelezettségét megfelelően teljesítette. Mivel a Testület arról is meggyőződött, hogy a rendőrök a lakás kiürítését azonnal megkezdték, és a körülmények által lehetővé tett gyorsasággal be is fejezték, megállapította, hogy a – sajtóigazolványa miatt egyébként is szabadon mozgó – panaszos testi épségéhez fűződő jogát a rendőrség eljárása nem veszélyeztette.

5) A panaszos végül sérelmezi, hogy amikor elhagyta a végrehajtás alá vont lakást, egy rendőr igazoltatás alá vonta. Magát az igazoltatást a panaszos nem kifogásolja, annak kapcsán csupán azt sérelmezi, hogy a rendőr az adatait nem kérte le a Schengeni Információs Rendszerből, illetve a körözési nyilvántartásból. A panaszos úgy véli, ez azt igazolja, hogy „szórakozásból” igazoltatták. Ezt követően pedig, amikor a földszintre ért, a Készenléti Rendőrség állományába tartozó, 0626-os azonosító számú rendőr állta útját a panaszosnak és nem akarta továbbengedni. Miután azonban egy másik rendőr rövid telefonálás után meggyőződött arról, hogy egy perccel korábban a panaszos az iratait már bemutatta, végül továbbhaladhatott.

A panaszosi kifogásokkal összefüggésben a rendőrségi iratok arról számolnak be, hogy a panaszossal szemben a rendőrök nem fogantatottak intézkedést a helyszínen, csupán később, 21 óra 45 perckor a Kerületi Rendőrkapitányság épülete előtt igazoltatták a KR állományába tartozó rendőrök. A panaszos ezt megelőzően jelen volt a végrehajtással érintett ingatlanban, mivel a sajtó képviselőjeként tartózkodott a helyszínen, amire ott hivatkozott is, vele szemben M. B. r. főhadnagy utasítása alapján rendőri intézkedésre nem került sor. A helyszínen a szabad mozgása biztosítva volt.

A panaszos által rögzített videofelvételeken az események az alábbiak szerint követhetők nyomon. Még a lakásban tartózkodik a panaszos, képeket készít annak állapotáról, miközben valakivel telefonon beszél, és azt mondja beszélgetőtársának, hogy Á.-val éppen utolsóként mennek ki a lakásból. A folyosón a felvétel tanúsága szerint számos rendőr és civil ruhás személy is tartózkodik. A soron következő videón a panaszost és szintén felvételeket készítő társát a folyosón rendőrök állítják meg, és azt kérdezik, a sajtó képviselői-e. Az igen választ követően a rendőr közli, merre menjenek tovább, nem kívánja őket intézkedés alá vonni. A panaszos azonban nem megy tovább, hanem előveszi az iratait. A rendőr kérdésére, hogy „mi ez?”, a panaszos közli, hogy „sajtó”.

Ekkor a rendőr sajtóigazolványt kér, amire reagálva a panaszos átadja az iratait tartalmazó tokot, majd közli, hogy benne van a kért igazolvány és a „bíróági tudósítói” is. A rendőr valamit kivesz a tokból onnan, ahol a panaszos kinyitotta neki, feltehetően a sajtóigazolványt, amire a rendőr vet egy pillantást, majd azonnal vissza is adja, és a továbbiakban nem foglalkozik a panaszossal. A panaszos ezután elindul kifelé az épületből, és azt mondja az egyik jelenlévőnek, hogy lent találkoznak. A következő felvételen a panaszos belép a liftbe, és elmondja, hogy a földszintre megy.

A földszintre érve a panaszos folytatta az események rögzítését. Az épület bejárata előtt várakozó aktivistákkal vált pár szót, azt kérdezi tőlük, elő fogják-e állítani őket. Ezt követően távozni próbál, ám amint elindul, egy rendőr állja útját, és azt kérdezi tőle, hogy ne menjen tovább, mert ott kell várakozni. A panaszos arra hivatkozik, hogy azt mondták neki, elmehet, és utal rá, hogy az eseményeknél sajtóként volt jelen. A rendőr ezt hallva a panaszostól megkérdezi, van-e sajtóigazolványa, amire reagálva a panaszos előadja, hogy igen, azt fent meg is mutatta, arra tekintettel bocsájtották el. A rendőr ezt követően rádión próbál tájékozódni arról, hogy a panaszos előadása megfelel-e a valóságnak, majd azt kéri a panaszostól, hogy a sajtóigazolványt mutassa be. A panaszos eleget tesz a kérésnek, egyúttal azonban kikapcsolja a kameráját, tehát a felvétel véget ér. Az ezt közvetlenül követő eseményeket a panaszos nem rögzítette, a soron következő felvételen ugyanis már a lakóház bejáratától távolabb filmezi az eseményeket, a környéken tartózkodókkal beszélget.

Az iratok és a felvételek alapján egyértelműen megállapítható tehát, hogy a panaszost a rendőrök sem az épületen belül, sem az épület előtt nem igazoltatták, igazoltatás hiányában pedig értelemszerűen a panaszos adatainak lekérésére sem kerülhetett sor, azaz az adatok lekérésének hiánya nyilvánvalóan nem tekinthető úgy, mint ami azt igazolná, hogy a rendőrök a panaszos kiléte és minősége iránt „szórakozásból” érdeklődtek volna.

A Testület jelzi, hogy a folyosón, majd a földszinten nem a panaszos igazoltatására, hanem feltartóztatására került sor, amelyet a Szolgálati Szabályzat 27. §-a szabályoz. Az utalt rendelkezés értelmében „a feltartóztatás a rendőrnek az a tevékenysége, amelynek során azt a személyt, aki a személyazonosságának igazolását megtagadja, továbbá azt, akitől felvilágosítást kér, az intézkedés helyszínének elhagyásában korlátozza, vagy a további intézkedés megtételéig a helyszín elhagyásában megakadályozza. A feltartóztatást meg kell szüntetni, ha az intézkedés célját elérte, és további intézkedésre nincs szükség.”

A végrehajtási eljárással és a helyszínen jelen volt személyekkel szemben fogatosított intézkedések kapcsán a Testület jelen állásfoglalás III. részének fenti 2)-3) pontjaiban megállapította, hogy azokra jogszerűen és indokoltan került sor. A rendőrségnek a végrehajtó kérése, az előzetesen tudomásra jutott információk, majd a helyszínen tapasztalt események következtében egyértelműen intézkedési kötelezettsége keletkezett. Ezen kötelezettség keretében a rendőrségnek meg kellett tennie a szükséges lépéseket a jogszerűtlen magatartást tanúsító aktivisták ellenállásának szankcionálása érdekében: minimálisan azonosítani kellett személyüket a szükséges további eljárások megindításához. Ezen rendőri kötelezettség teljesítése keretében került sor előbb a folyosón, majd az épület előtt is a panaszos feltartóztatására és nyilatkoztatására arról, milyen minőségben volt jelen a helyszínen. Miután pedig a neki feltett kérdésekre a panaszos választ adott, sajtóigazolványát felmutatta, mozgásában a rendőrök a továbbiakban nem korlátozták.

Azt az eljárást a Testület a rendőrség intézkedési kötelezettségének teljesítésére és a feltartóztatásra vonatkozó jogszabályi rendelkezésekre is figyelemmel nem értékelte indokolatlanul korlátozónak, így alapjogot sértőnek sem.

A Testület a fentiek alapján nem állapította meg a panaszos szabad mozgáshoz való jogának megsértését a rendőrök azon magatartása miatt, hogy a panaszost előbb az épületben, majd annak bejáratánál feltartóztatták, és nyilatkoztatták jelenléte okáról.

V.

A Testület a fentiekben kifejtettek alapján arra a következtetésre jutott, hogy a rendőrök a végrehajtás helyszínén kellő jogszabályi felhatalmazás birtokában és jogszerűen jártak el, amikor a tevékenységüket a végrehajtó intézkedései szerint fejtették ki. A Testület álláspontja szerint továbbá a rendelkezésre álló dokumentumok és videofelvételek alapján kétséget kizáróan megállapítható, hogy a végrehajtás alá vont ingatlanban tartózkodó személyek *aktívan* ellenszegültek a jogszerű rendőri intézkedésnek, ami megalapozta a vegyi eszköz használatának lehetőségét. Mivel továbbá az ellenszegülés megtörésére a bezárt ajtón keresztül egyéb eszköz nem állt rendelkezésre, a Testület meggyőződése szerint a vegyi eszköz alkalmazása az arányossági követelménynek is megfelelt. Egyértelműen levonható volt továbbá az a következtetés is, hogy a panaszosra a könnygáz nem volt jelentős hatással. A Testület minderre tekintettel aggálytalanul megállapíthatónak tartotta, hogy a rendőrség jogszerű és arányos kényszerítő eszköz használata nem sértette a panaszos emberi méltóságból levezethető testi épséghez fűződő jogát.

A Testület álláspontja szerint azzal, hogy a mentőszolgálatot még az intézkedés kezdetekor értesítették, és a segítséget igénylő személyeket a segítségnyújtás helyszínére kísérték, a rendőrség segítségnyújtási kötelezettségét megfelelően teljesítette. Mivel a Testület arról is meggyőződött, hogy a rendőrök a lakás kiürítését azonnal megkezdték, és a körülmények által lehetővé tett gyorsasággal be is fejezték, megállapította, hogy a – sajtóigazolványa miatt egyébként is szabadon mozgó – panaszos testi épséghez fűződő jogát a rendőrség eljárása nem veszélyeztette.

A Testület a rendelkezésre álló információk alapján megállapította: nem sérült panaszos szabad mozgáshoz való joga amiatt, hogy a panaszost a rendőrök előbb az épületben, majd annak bejáratánál feltartóztatták, és nyilatkoztatták jelenléte okáról.

A fentiekre való tekintettel – alapjogsértés hiányában – a Testület a rendelkező részben foglaltak szerint döntött, és a panaszt az Rtv. 93. §. (2) bekezdése alapján az intézkedést fogyanatosító szervek vezetőihez áttette.

Budapest, 2013. március 13.

Dr. Juhász Imre
elnök

Dr. Kozma Ákos
elnökhelyettes

Dr. Kádár András Kristóf
előadó testületi tag

Dr. Féja András
testületi tag

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET